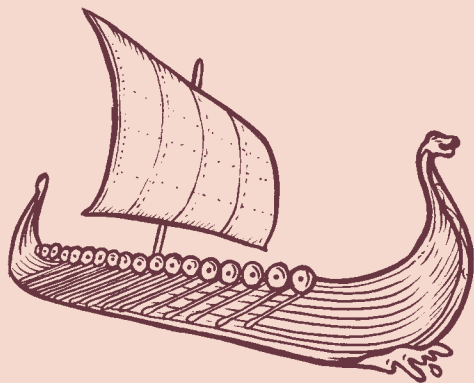
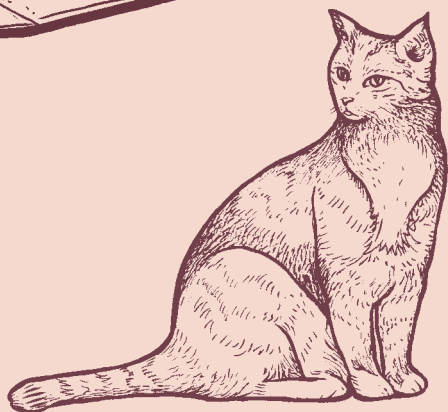
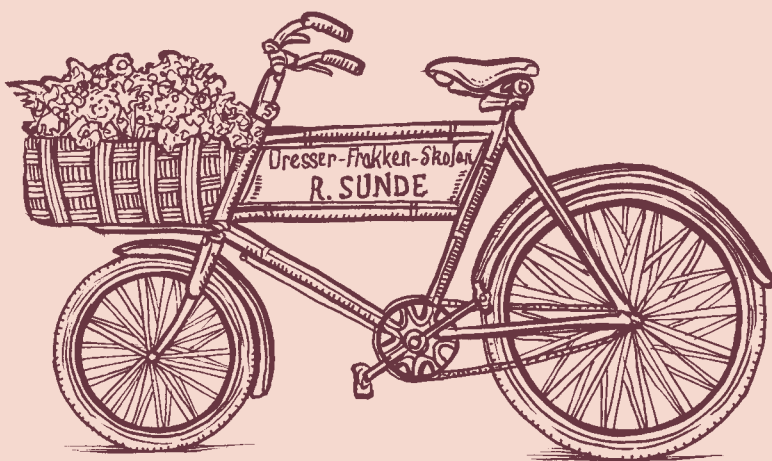

Korleis ta vare på og utvikle
den historiske kulturgata
på Nordfjordeid

Eidsgata

STOPPESTADAR LANGS EIDSGATA

1. Plassen ved Gamlebanken
2. Badstutomta
3. Plassen mellom Coco og Betania
4. Tverrgata
5. Klemmekroken
6. Park ved vikinggrava
7. Eid kyrkje

Eid frå kirketårnet og sørover ca 1898.
Foto: Stad kommune

«Den samanhengande eldre bygningsmassen med hagar og uthus langs Eidsgata og Tverrgata er eit særpreg ved Nordfjordeid.»

NBI-REGISTERET

Innhold

BAKGRUNN

Oppgåve
Om Eidsgata

REFERANSEPROSJEKT

Levende lokaler
Mosjøen
Lærdalsøyri
Arendal
Molde
Bergen

BRUKARMEDVERKNAD

Om prosessen
Eidsgata i 2020
Eidsgata i 2030

MERKEVAREFORVALTING

Rolle
Identitet
Organisering

TOLEEVNE/VERN/UTVIKLING

Aktive uterom

FORSLAG TIL TILTAKSPLAN

RESSURSAR

Oppgåve

Føremålet med moglegheitsstudien er å vere til inspirasjon for framtidig utvikling av Eidsgata

OPPGÅVE

- Avklare korleis Eidsgata sine prioriterte, historiske karaktertrekk og ressursar kan forvalta og utviklast i eit økonomisk, sosialt og miljømessig perspektiv
- Avklare tolegrensa for utvikling og vern i Eidsgata

Prosessen har tatt i bruk brukarsentrert designmetodikk. Dette inneber at brukarane av Eidsgata vert involvert grundig i prosjektet, og at dei set premissane for dei forslag og eksperiment som vert utarbeidd i studie. Prosessen skal danne ein brei idè - og løysingsbase før ein utarbeider forslag til vegen vidare.

Rapporten har to delar:

- Del 1 inneheld brukarmedverknad og moglegheiter knytt til merkevareforvalting
- Del 2 tek føre seg dei fysiske uteromma og mogleigheiter med tanke på vidareutvikling av desse

FØRESETNADER

Innanfor dei økonomiske rammene som ligg til grunn, har Blåmyra i samarbeid med Nordplan utarbeidd denne moglegheitsstudien. Vurderingar og skisser er utarbeidd på overordna konseptuelt plan. Føresetnader som ikkje vert avdekkja grunna prosjektet sitt omfang, kan ved seinare kartlegging og vidareutvikling av prosjektet verke inn på moglegheitsromma for studien.

Prosess

FASE 1: INNSIKT

Intervju, innspelskontor, arbeidsverkstad og undersøking av relevante stadar

FASE 2: INNHOLD

Bearbeiding av innhald basert på tilbakemeldingar frå innsiktsfasen

FASE 3: RAPPORT

Rapport inkluderer innsikt, skisser og vurderingar knytt til framtidig bruk

«Det er her du skal finne dei unike produkta for regionen vår. Det er her du skal kunne sette deg ned på ein kafè og nyte folkelivet og dei vakre omgjevnadane, og få litt kjennskap til den spennande historia til Eidsgata.»

ASTRID GRETE TORHEIM

Om Eidsgata

Midt i hjartet av Nordfjord ligg vakre og karakteristiske Eidsgata, berre eit steinkast frå Eidsfjorden og ein rusletur frå vikinggravene på Myklebust.

Eidsgata og Tverrgata er å finne i Riksantikvarens NBI-register – ein database over byar og tettstadar i Noreg med kulturmiljø av nasjonal interesse.

LOKALISERING

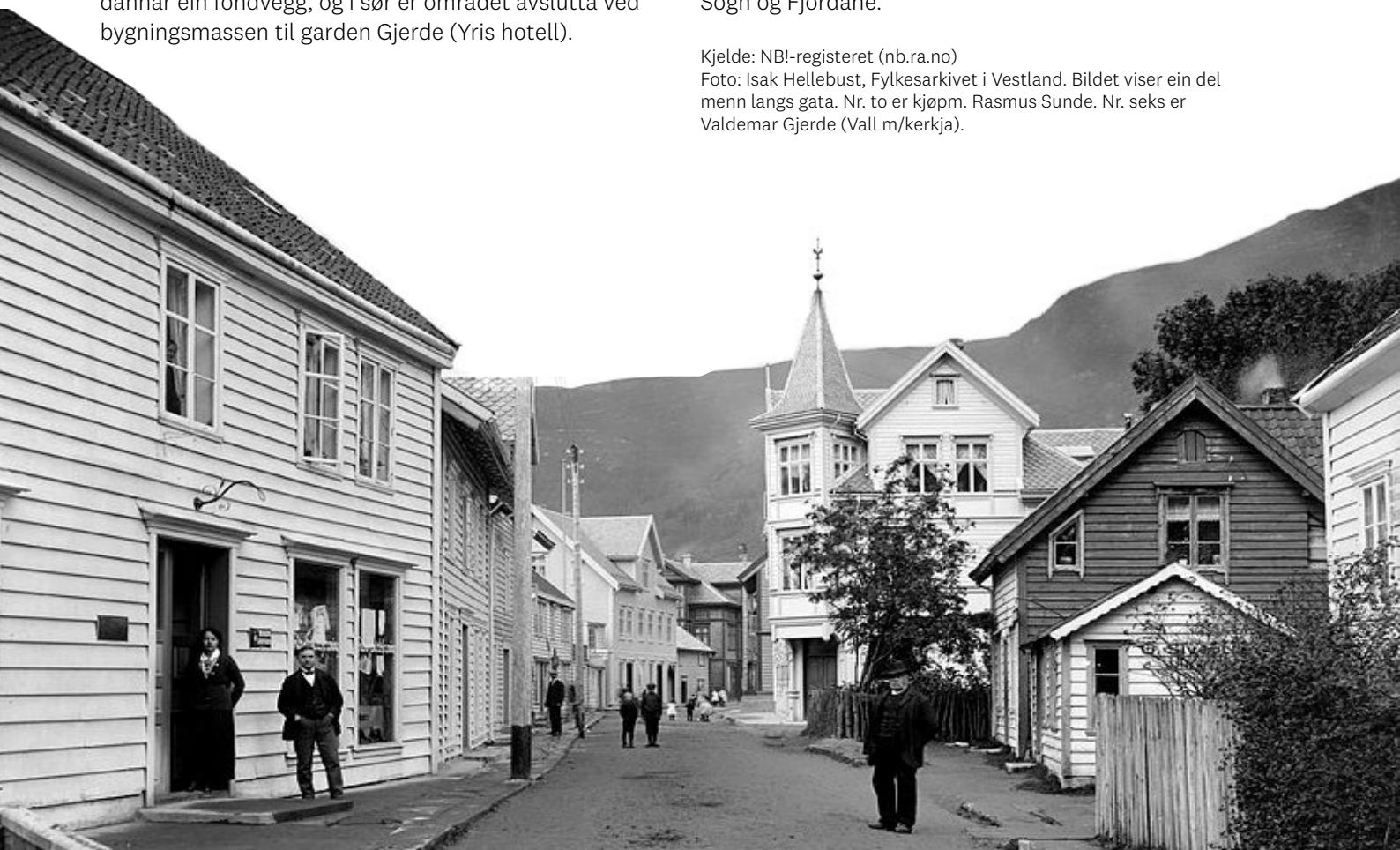
NBI-registeret utpeikar delområdet til å omfatte Eidsgata og Tverrgata med den tette busetnaden med trehus. I nord vert området avslutta ved Eid kyrkje, som dannar ein fondvegg, og i sør er området avslutta ved bygningsmassen til garden Gjerde (Yris hotell).

NASJONALE INTERESSER

I følgje NBI-registeret er den samanhengande eldre bygningsmassen med hagar og uthus langs Eidsgata og Tverrgata eit særpreg ved Nordfjordeid. Gatene har kvar sin klare profil, med større og meir forseggjorte handelshus i Eidsgata, og dei enklare, mindre bygningane i Tverrgata. Trehusmiljøet i Eidsgata og Tverrgata er blant dei best bevarte i tidlegare Sogn og Fjordane.

Kjelde: NBI-registeret (nb.ra.no)

Foto: Isak Hellebust, Fylkesarkivet i Vestland. Bildet viser ein del menn langs gata. Nr. to er kjøpm. Rasmus Sunde. Nr. seks er Valdemar Gjerde (Vall m/kerkja).

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane

UTDRAG FRÅ SKILDRING, RIKSANTIKVARENS NBI-REGISTER

«Bygningane i både Eidsgata og Tverrgata har hatt fleire funksjonar. Det vanlege var at husa vart brukte både til bustad og arbeidsstad. Forretningsdrifta i Eids-gata og Tverrgata dekkar dei fleste behova folk hadde i ein yrande tettstad. Her var det skreddar, spinnebu, pensjonat, fleire bakeri, manufakturbutikk, skomakar, snikkar, smie, skysstasjon, skjenkestove og fengselsrom. Iglekona hadde nok eit av dei meir spesielle yrka som vart praktiserte her. I periodar var det svært mange soldatar stasjonerte på Nordfjordeid i samband med øvingane på eksersisplassen, og mange av huseigarane leigde ut rom til soldatane.

Eidsgata var handlegata der kjøpmennene reiste handelshusa sine i tida rundt førre hundreårsskifte. Gata er prega av trehus i to etasjar, med forretningslokale i første etasje og bustad i andre. I tillegg til bustad-/forretningshusa var buene og uthusa viktige bygningar for handelsdrifta. Mange av desse bygningane er framleis bevarte i Eidsgata, noko som er med på å fortelje historia om korleis folk budde og livnærte seg her.

Fleire av dei mest markerte husa i Eidsgata er prega av sveitserstilen. Nokre av dei har svært rike detaljar, som til dømes Aasebø-huset med tårn over inngangsdøra på hjørnet. Her er interiøret i butikken framleis bevart og i bruk i dagens kafé- og butikkdrift. Børsemakarhuset, som vart reist av børsemakar Myklebust, er eit anna av dei særprega husa i Eidsgata. Bygningen er i drakestil med rik dekor. Gjerdet rundt eigedomen fortel tydeleg om handverksverksemda i huset, då det er bygd av utrangerte geværpiper.

I Tverrgata er bygningane mindre, hovudsakleg i 1 ½ etasje. Dei fleste eigedommane i Tverrgata har vore feste-tomter under garden Myklebust. Her var parsellane relativt små, og mange av dei er på om lag 250 m². Plasseringa av bygningsmassen i gata fylgjer ein fast struktur med bustadhuset plassert heilt ut mot gata, med hage og uthus bakanfor. Bygningsstrukturen i Tverrgata, med dei mange bevarte uthusa, er med på å styrke det historiske særpreget ved Nordfjordeid. Vidare er denne type bygningsstruktur i dag blitt sjeldsynt i mange av tettstadane (og byane) i Sogn og Fjordane.»

Kjelde: NBI-registeret (nb.ra.no)

Foto: Isak Hellebust, Fylkesarkivet i Vestland

Frå toppen: Postkontoret og telegrafstasjonen

på Eid i 1920-åra. R. Hestenes si forretning

i Eidsgata ca. 1912. Mann med hest og Kjørre:

Chr. Larsen Bakeri og konditori, seinare Sørensen

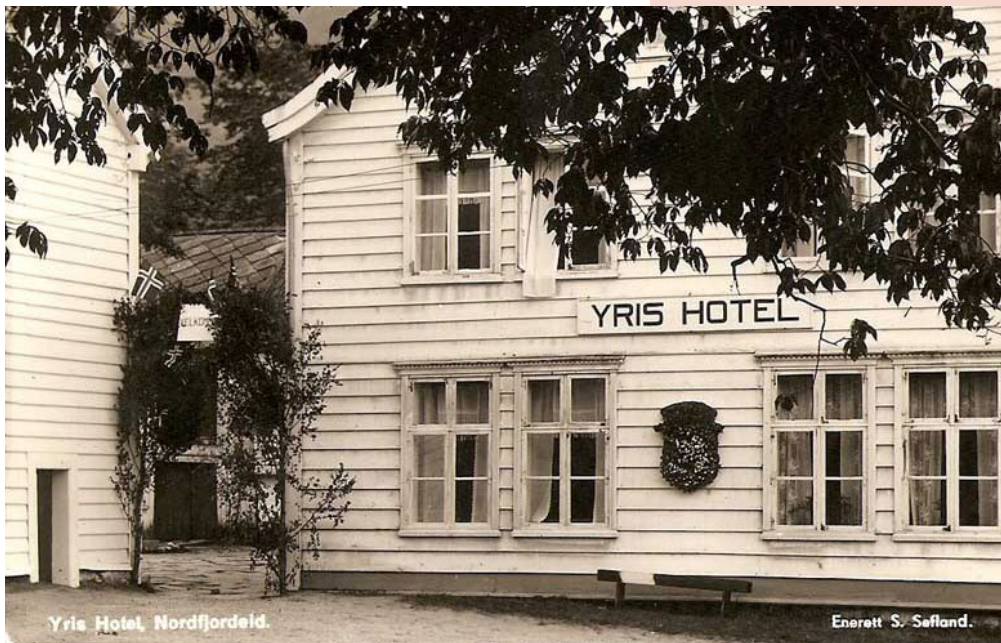
Hotell. (1977 bakeri Smørdal og Rasmussen).

Mannen på bildet er kaptein Nybø på Løkja.

Børsemakarhuset i Eidsgata (1920).

Postkort frå Rolf Johnson si samling
www.eidakort.no

Postkort frå Rolf Johnson si samling
www.eidakort.no

Referanseprosjekt

Som ein del av innsiktsfasen, har ein undersøkt og henta inn kunnskap om utvalde relevante prosjekt innan stadutvikling. Punkta under oppsummerer nokre trekk som peikar seg ut.

BREI ORGANISERING

For å lukkast er det viktig med eit forpliktande samarbeid mellom varierte og robuste aktørar med sterk gjennomføringsevne. Det kan vere sårbart om ein lener seg for mykje på eldsjeler og enkeltaktørar som skal dra lasset. Desse vil bidra på sitt felt med det dei er best på.

Ved oppstart er det nødvendig med tydelege rolleavklaringar og ansvarsområde for å sikre framdrift forankra i ein felles strategi- og handlingsplan. Dette for å få til eit best mogleg samarbeid mellom aktørane og trygge dei på kva som er den enkelte sine oppgåver og ansvarsområde.

Kommunen bør vere prosjekteigar og halde i trådene fram til organisering er på plass, og etter dette kan dei vere tilgjengeleg med fagleg kompetanse som t.d. plan- og utvikling.

TENK TVERRFAGLEG

For å lukkast med ei berekraftig stadutvikling er det viktig å tenke tverrfagleg. Dei enkelte er dyktig på sine fagfelt, medan spennande idèar og høgare kvalitet ofte oppstår i skjæringspunktet mellom desse. Ein bør jobbe ut ein heilskapleg plan som set ting i samanheng, og ikkje ut frå kvart enkelt fagområde.

FELLES FORANKRING

Mål og ambisjonar bør vere forankra i historia, innbyggjarane og lokalmiljøet, dette vil vere avgjerande. Har ein ikkje med seg innbyggjarane og historia, vil utviklinga av staden vere tufta på feil premiss, og ikkje opplevast ekte, verken av dei som bur der eller dei som besøker staden.

For at alle skal dra i same retning er det viktig å inkludere mange og kommunisere breidt. Ein må sleppe folk til, slik at initiativ og engasjement ikkje sloknar. Ein må mobilisere og jobbe for ei kjensle av fellesskap og ein «bry seg»-kultur.

Levende lokaler

Guri Mette Vestby

Fra sentrumsdød til sentrumsglød.

Følgforskning av pilotprosjektet «Levende lokaler»

NIBR-rapport 2018:6

Hensikten med «Levende lokaler». Mange små og mellomstore byer har erfart at områder som før var et pulserende hjerte i byen nå er halvdøde med flere tomme butikklokaler og andre næringslokaler. Negative spiraler for handelsliv og gateliv har vært vanskelige å snu og behovet for å tenke nytt om sentrumsutvikling ble stadig tydeligere. DOGA Design og arkitektur Norge satt våren 2016 i gang pilotprosjektet «Levende lokaler» (LL) i tre ulike kommuner: Tromsø, Lærdal og Arendal. Hensikten var å teste ut hvordan man kan arbeide med aktivisering av tomme lokaler, hva slags aktiviteter og virksomheter de kan fylles med, hva som er gode arbeids- og samarbeidsmåter, motivering av gårdeiere, identifisere drivere og barrierer og komme frem til verktøy og metoder som setter kommuner i stand til nyskaping i halvdøde sentrumsområder. Dessuten har det vært sentralt å få kunnskap om tankegodt og meningskonstruksjoner som spiller en rolle i dette, samt gi økt forståelse for ulike aktørers ståsteder, interesser og handlingsrom.

Ressurser. Lokalt er arbeidet gjennomført av prosjektledere i 50 prosent stilling som kommunene har bekostet. De har hatt tverrfaglige styringsgrupper med som prosjektledelse. Det er ikke stilt spesielle driftsmidler til disposisjon for prosjektet fra lokalt eller nasjonalt hold. DOGA har fungert som rådgiver, koordinert aktivitetene og driftet et nettverk med 23 andre deltakere som har fulgt prosjektet.

Hva har skjedd. På disse to årene har det skjedd veldig mye i de tre pilotprosjektene. I alle byene er lokalene som tidligere var tomme nå fylt opp med aktiviteter, både pop-ups, midlertidige og mer permanente. Det er et bredt spekter som spenner fra nye arbeidsplasser i co-working-konsepser, byverksteder for gjenbruk og reparasjoner, gründere på miljøfeltet og designprosesser til bylab-debatter, kreative kursvirksomheter, internasjonal café med innvandrere og urbane grendehus med kultur og sosialt entreprenørskap. Alle de nye aktivitetene supplerer det tradisjonelle bylivet og bidrar til andre type driftere, arbeidstakere, besøkende og deltakere. Det blir mer liv også utenom stengt tid. Siden det er et stort innslag av vekslende aktiviteter, enten over døgnet eller i løpet av en periode, oppstår en dynamikk og et mangfold av tilbud og muligheter. I en del tilfelle er det flere ulike aktiviteter samtidig i samme lokale, eller mer langsiktige aktiviteter som grønn kultivering av nyttevekster foregår samtidig med at lokalet brukes til alt fra kunstutstillinger til debattmøter og kreative kurs.

UTDRAG FRÅ

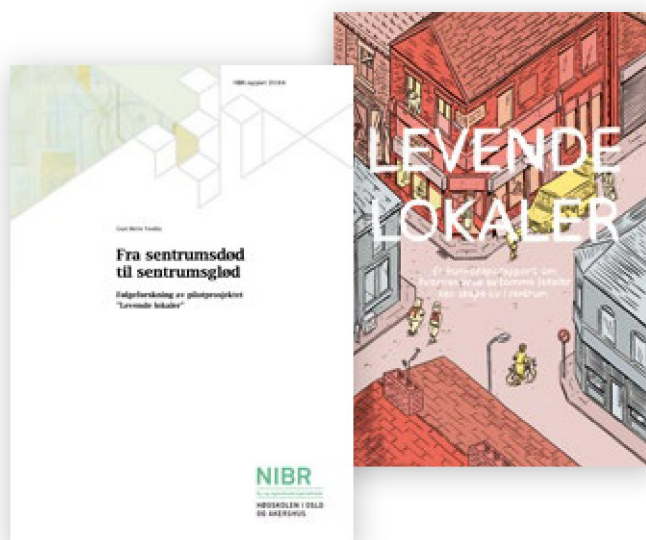
WWW.DOGA.NO/LEVENDELOKALER

Levende lokaler var et pilotprosjekt mellom 2016-2018, med mål om å bekjempe og forebygge sentrumsdød. Prosjektet ble initiert og drevet av DOGA, i samarbeid med Arendal, Lærdal og Tromsø kommune, en faglig referansegruppe, følgeforskere fra NIBR og et nettverk av kommuner og aktører som jobber med sentrumsutvikling.

Bærekraftsdimensjoner. Gjenbruk av lokaler i stedet for nybygg skåner miljøet og samlokaliseringer i sentrum kan redusere bilbruk. Mange av LL-prosjektene har en klar miljøprofil: matutsalgs uten emballasje (zero-waste) og lokal mat, urbant landbruk, kurs og entreprenørskap for fornybar energi og gjenvinning, nye grønne næringer, bruktbutikker, fikse- og byttearrangement. Sosial bærekraft styrkes gjennom å skape byrom og nye møteplasser som er både brobyggende og inkluderende. Det er etablert lavterskel deltakelse i byutviklingsprosesser og tiltak som åpen barnehage, språk- og arbeidstrening for flyktninger, og praksisopplegg for unge og voksne som har falt utenfor. Nye virksomheter og arbeidsfellesskap skaper nye relasjoner rundt gründere og kulturelle og sosiale entreprenørskap. Økonomisk bærekraft styrkes når det skapes nye arenaer for å møtes på tvers der ideer fører til utvikling av nye produkter, tjenester og arbeidsplasser. Nytenking rundt utleiemodeller har gitt gründere rom for eksperimentering, samtidig som gårdeieren har fått inntjening. LL-prosjekter har

For å sikre en god prosess vil DOGA legge opp til at kommunene tar i bruk designtenkning som metode. Det betyr blant annet at brukerne alltid skal stå i sentrum, det skal være rom for å prøve og feile og ikke minst: Kommunene må lære seg å være i en eksperimenterende fase lenge, slik at de får opp så mange gode løsninger som mulig, før de konkluderer.

- Vi gleder oss til å kombinere feltene stedsutvikling og design, og ikke minst få personer på tvers av sektorer og fag til å snakke sammen. Forhåpentlig vil dette føre til nye og bedre løsninger som kommer kommuner i hele landet til gode, sier Marte Dorothea Marstrand.

Kjelde:

<https://doga.no/globalassets/fra-sentrumsdod-til-sentrumsglod-nibr-rapport-2018-6.pdf>

<https://doga.no/globalassets/dokumenter/levende-lokaler.pdf>

<https://www.byggfakta.no/vil-fylle-tomme-sentrumslokaler-96012/nyhet.html>

UTDRAG FRÅ WIKIPEDIA.ORG

Lærdalsøyri er en gammel handelsplass med en historie tilbake til middelalderen. Stedet var også et sentralt administrasjonssted og et knutepunkt mellom øst og vest. Sentralt på Øyri ligger derfor et av de mest verdifulle bymiljøene vi har igjen i Norge, Gamle Lærdalsøyri, som er et vernet trehusmiljø fra 17- og 1800-tallet med i underkant av 170 bygninger i blant annet sveitserstil.

Lærdalsøyri

UTDRAG FRÅ «FRA SENTRUMSDØD TIL SENTRUMSGLØD»/LEVENDE LOKALER: (oversett/tilpassa relevant informasjon)

Lærdalsøyri vart plukka ut som ein av tre søkarar i prosjektet Levende lokaler initiert av DOGA (Design og arkitektur i Norge) saman med Arendal og Tromsø. Målet med prosjektet var å skape nytt liv i den tradisjonsrike og ikoniske gamle hovudgata Gamleøyri ved å nytte kunst, kultur og design som stads- og næringsutvikling basert på dei verdiane som ligg i historia og den lokale identiteten. På denne måten kunne ein både skape gjenkjenning og forankring hos lokalbefolkninga og utvikle Lærdal til ein attraktiv opplevings- og besøksstad for tilreisande og turistar.

Konseptet med kunst, kultur og design vart henta frå identitetsberande faktorar frå staden, som frukt, bær, grønnsaker, laksefiske, reiseliv, handverkstradisjonar og gamle byggeskikkar. Dette har vore gjennomgåande for prosjektet heile vegen.

Det har vore ulike prosessar i LL-regi parallelt med samarbeid med andre eksisterande aktørar som driv næring eller kulturaktivitet. Prosjektet la stor vekt på eldsjeler og samarbeid. Prosjektet er sett på som vellykka med fleire spennande nyetableringar i Gamleøyri undervegs og etter prosjektet var ferdigstilt. Alt forankra i identiteten til staden.

Gjennom heile prosjektet har det vore fokus på å etablere samarbeid på tvers av lokale interessegrupper for å sikre eit lokalt eigarskap og langsiktig berekraftig utvikling. Det har heile vegen vore den lokale kunnskapen, interessa og kapasiteten som bestemte vegen framover for prosjektet. For å sikre framdrift og at initiativ ikkje døydd ut var det nødvendig at det var mange prosjekt som gjekk parallelt, der nokre var eigeninitierte og

Foto over: Wikipedia.org

Foto under: @frk_engsbraten og @smakavsogn

andre i regi av Levande lokaler. Lærdal kommune og næringsselskap hadde ei viktig rolle som tilretteleggar og inkubator gjennom prosessen.

Menneska i Lærdal var grunnmuren for alt som vart gjort. Det var viktig at menneska i Lærdal skulle ha ei rolle og føle seg heime i sentrum. Det var også ei systematisk satsing på kultur næringsutvikling, som igjen danna grunnlag for nye butikkonsept i gamle Lærdalsøyri og genererte nye verksemder.

Som ein del av tiltaka vart profesjonelle designarar, fotografar og kunstnarar med ulik bakgrunn kopla saman, og dei danna dermed grobott for nye idèar, vekst og verksemder. Etter kvart vart det profesjonelle kulturmiljøet kopla saman med det frivillige der det vart testa ut fleire ulike samarbeidsformer. Mange tome lokale vart tekne i bruk med nye funksjonar og nye aktivitetar.

Avgjerande faktorar for prosjektet var blant anna gode rammevilkår, lokalt eigarskap, engasjement og eldsjeler.

Kjelder:
<https://doga.no/globalassets/fra-sentrumsdod-til-sentrumsglod-ni-br-rapport-2018-6.pdf>

<https://www.frkengsbraten.no/>

<https://www.facebook.com/smakavsogn>

Arendal

UTDRAG FRÅ «FRA SENTRUMSDØD TIL SENTRUMSGLØD»/LEVENDE LOKALER: (oversett/tilpassa relevant informasjon)

Arendal sentrum var ramma av gatedød, og fleire verksemder flytta ut av sentrum. Torvgata var blant anna hardt ramma med mange tome lokale. Partnergruppen var samarbeidsplattformen som sende søknaden til DOGA sitt Levende lokaler, der Arendal kommune var prosjekteigar. Partnergruppen si oppgåve er å få aktivitet i ledige lokale i byen og skape meir liv i Torvgata. Dette kvartalet var tidlegare «hjartet i byen», men har dei siste åra lege halvdød. Partnergruppen er eit samarbeidsnettverk mellom kommunen, forskning, lag- og organisasjonar, kultur, idrett og næringsliv med blant andre Arendal Kulturforum, Arendal BY «Med hjerte for Arendal» og Arendal kommune

Tett dialog og løysingsorienterte samtaler mellom offentlege og private aktørar om byen si utvikling og stadidentitet har vore avgjerande. Ved prosjektstart og undervegs vart det fokusert på rolleavklaringar og prosessspørsmål, som igjen sikra god framdrift. God informasjonsflyt var også eit viktig fokusområde.

Det vart oppretta ulike arbeidsgrupper for ulike fagområde som til dømes innhaldsutvikling og tekniske fagområde.

UTDRAG FRÅ "TIL BYEN FOR DET MESTE": (oversett/tilpassa relevant informasjon)

Ei viktig erfaring frå prosjektet er samarbeidet mellom næring, etablerarsenteret og andre mobiliserande krefter. Det har også vore ei viktig erfaring at alle desse dreg i same retning på tvers av ulike samfunnsfelt. For at dette skal kunne lukkast må ein synleggjere at desse kan ha samanfallande interesser trass, ulikheter,

UTDRAG FRÅ WIKIPEDIA.ORG:

Kystbyen Arendal med sine 45 000 innbyggjarar ligg i Agder fylke Arendal og er ein viktig handelsby. Om sommaren er Arendal ein populær turiststad med eit aktivt uteliv.

Foto: Wikipedia.org

nettopp fordi dei på ein eller annan måte kan hauste av ein valt strategi for byens utvikling. Det handlar om å spele kvarandre god og spele på same lag. Med felles forankring, felles forståing, brei organisering og fellesskapsleing kan ein lukkast. Ein annan avgjerande faktor er mobilisering av enkeltpersonar og mange sosiale nettverk og få desse engasjert i utviklinga av byen. Det handlar om å sjå moglegheitsrom og handlingsrom ved å dyrke fram ein «bry deg» - kultur og ikkje berre bygge infrastruktur. Ein prosess med aksjonsretta handlingar som kan skape nye haldningar. Eit anna viktig punkt er at nokon må «ta ballen», ved at mange i fellesskap må ta ansvar for det som «ingen» andre har ansvar for. Det handlar blant anna om å bygge opp att krafta, lokaldemokratiet og økonomien i lokalsamfunnet. Dette kan gjerast gjennom ulike innovasjonstiltak, deling og brei kommunikasjon. Det handlar også om å forstå at alt dette er større enn oss sjølve, og at vi treng ei berekraftig utvikling. Ein må sleppe folk til med sine idear, og, ikkje minst ta ta vare på dei historiske røtene på ein god måte.

Kjelder:
<https://doga.no/globalassets/fra-sentrumsdod-til-sentrumsglod-ni-br-rapport-2018-6.pdf>
<https://www.regjeringen.no/contentassets/fc2992c910c34243a1cab5186eb5c365/levendelokaler.pdf>

Molde

UTDRAG FRÅ WWW.ANGVIKEIENDOM.NO:
(oversett/tilpassa relevant informasjon)

Med fleire tome lokale i bykjernen, og stadig fleire verksemdar som flytta ut av byen til kjøpesenter, såg ein at noko måtte gjerast, og her måtte ein jobbe aktivt for å skape eit levande sentrum att. Sentrumsbyen Molde vart etablert i 2011, der blant anna Angvikselskapa vidarefører gamal handels- og industrihistorie på Nordmøre. Selskapet har 16 aksjonærar som inkluderer fleire bankar, eigedomsutviklarar eigedomsmeklarar, næringsdrivande og fleire kjøpesenter. Visjonen er å forvalte næringsareal på gateplan og halde handelsbyen og handelsareala i Molde i hevd.

ERFARINGAR

Sentrumsbyen Molde er eit breitt samansett aksjeselskap som ynskjer å vere ei drivkraft og ein sterk medspelar i sentrumsutviklinga i byen. Dei har ulike oppgåver, der ei av primæroppgåvene er å erverve og utvikle eigedomar. Dei har som mål om å leige ut førsteetasjene til gode butikkonsept medan dei andre etasjene vert seld eller leige ut til bustadar. Aksjeselskapet har eit tett samarbeid med «Molde sentrum» (som har som oppgåve å organisere handelen i sentrum), andre gårdeigarar og Molde kommune. Dei ynskjer å utvikle lokale ut frå ein heilskapleg strategi når det gjeld bransje-miks, opningstider, marknadsføring og felles drift. Forvaltningsteamet sørger også for å vidareutvikle eigen kompetanse kring utleige og sentrumsutvikling.

Det er viktig å ha klare mål, stort fokus og sterk gjennomføringsevne. Dei ynskjer å skape eit levande Molde sentrum gjennom handel, kultur, bustadar og opplevingar. Ein viktig faktor er å spele vidare på det gode, og ikkje minst unne naboene suksess. Godt samarbeid og hardt arbeid gir resultat.

Foto: www.angvikeiendom.no

HANDLINGSPLAN

1. Organisering
2. Forplikting mellom gårdeigarar og butikkdrivarar
3. Bygården si historie er viktig
4. Skape eit sterkt sentrum
5. Nært og tett samarbeid med kommunen
6. Utleige: Handel skapar byen!
7. God eigedomsforvaltning, drift, trivsel, reint og snøfritt
8. Møteplassar, aktivitetar og opplevingar
9. Bu i byen
10. Parkering til bilbasert handel

Kjelde:

<https://www.norsk-sentrumsutvikling.no/wp-content/uploads/2017/12/Randi-Thomassen-%C3%85-v%C3%A6re-g%C3%A5rdeier-i-Molde-sentrum.pdf>

Sjøgata

UTDRAG FRÅ WWW.SJOGATA.NO:

(oversett/tilpassa relevant informasjon)

UTVIKLING OG VERN

Norsk kulturråd

I 1976 starta pilotprosjektet for moderne bygningsvern for Sjøgata. Med ein finansiering på 3 mill. over 10 år. Det meste av midlane gjekk til huseigarane som restaurerte eigedomane.

Vefsn museum

Vefsn museum hadde ei nøkkelrolle i arbeidet med vern og utvikling av Sjøgata med ansvar for kulturhistorisk formidling, fagkonsulent i bygningsspørsmål og alliansebyggar og koordinator av mangfaldet.

OPPSUMMERT

Sjøgata er sett på som eit vellukka nasjonalt pilotprosjekt for vern og utvikling av dei gamle trebygningane i Mosjøen sentrum. Det finansielle grunnlaget og framdrift for prosjektet vart sikra gjennom løyvingar frå Norsk Kulturråd på tre millionar årleg over 10 år.

Det meste av løyvingane gjekk med til å ruste opp eigedomane til dei som eigde husa i det verna området. Vefsn kommune var ansvarleg for prosessen og sikra framdrift og kontinuitet, medan Vefsn museum var ansvarleg for den kulturhistoriske formidlinga og fungerte som rådgjevarar i spørsmål som gjaldt bygningsvern. Dei etablerte også verksemdar i verneområdet for å huse utstillingar som fortalde fiskerihistoria for området.

Nokre av dei viktigaste tiltaka prosjektet arbeidde med var etablering av Kulturverkstedet som sikra forankring og vitalisering. Sjøgata er også blitt ein vellukka arena for ulike arrangement med attraktive sosiale- og kulturelle møteplassar og har såleis vore ei viktig brikke for å gjere sentrum meir levande.

UTDRAG FRÅ WIKIPEDIA.ORG:

Sjøgata i Mosjøen består av Nord-Norges lengste rekke av trehus og -brygger fra 1800-tallet, og er en av byens mest kjente severdigheter. I det historiske bymiljøet finnes det boliger så vel som restauranter, gallerier, museer og forskjellige forretninger. Mye av bebyggelsen i Sjøgata er fredet, og det er lagt vekt på riktig bruk av gamle byggeteknikker, redskaper, detaljer og farger. Hvert år arrangeres Galleria kunstfestival i Sjøgata.

«Riv alt sammen» het det i reguleringsplanen som Vefsn kommune fremmet i 1970. Ildsjeler i 1970-årene, blant andre foreningen Lydiabryggas Venner, bidro til at bebyggelsen ikke ble revet. De satte i gang et omfattende arbeid for å restaurere gamle bygninger i opprinnelig stil. En god del offentlige midler ble gitt til dette arbeidet. I dag betraktes prosjektet som vellykket, da Sjøgata er blitt Mosjøens fremste turistattraksjon.

Foto: øverst Wikipedia.org, nederst sjogata.no

Døme på arrangement er utekino og verdas lengste julegrautbord. Prosjektet har også løyvd pengar til opprusting av uteareal og innkjøp av benkar, samstundes som mykje av arbeidet vart utført på dugnad. I tillegg bidgro dei relativt små og billige lokala i gata til at ho fungerte som «småbedriftsgenerator» i ein periode.

Kjelde: www.sjogata.no

Dokken

UTDRAG FRÅ «VISJON DOKKEN»:

www.asplanviak.no/prosjekt/11423/

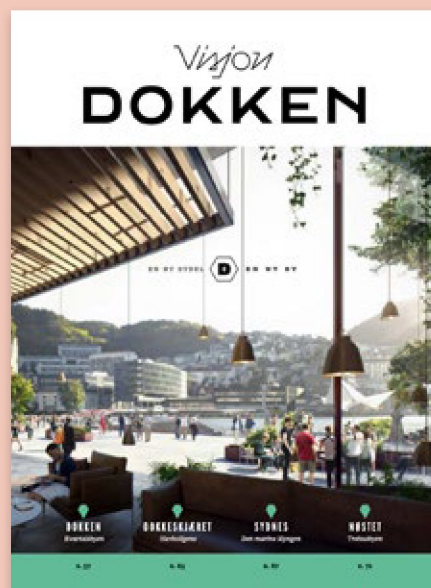
«Visjon Dokken» er en mulighetsstudie som er initiert av eiendomsutviklerne EGD Property og OBOS, i samarbeid med MAD arkitekter, Asplan Viak og ProBiz. Initiativet til «Visjon Dokken» er tatt med bakgrunn i utfordringen «10 på 10» som byens politiske liv har gitt seg selv og Bergens utbyggere og planleggere. Bergen sentrums rolle har gjennom årtier blitt svekket, både som bosted og handelssentrum. Flere boliger og mer næringsliv i sentrum er derfor en nødvendighet for å gjenreise bysentrum som det sentrale midtpunkt i hele regionens liv. Et liv som både skal bygges på urban bokvalitet, et internasjonalt utdannings- og forskningsmiljø, miljøvennlige næringsbygg samt attraktive kultur- og handelstilbud. Alt innenfor en bærekraftig bydel.

Mange små og store områder innenfor sentrum må transformeres for å nå en slik målsetting. «Visjon Dokken» har skissert mulighetene for en slik utvikling av Dokken basert på at godshavnen kan og bør flyttes ut av byen. Tilbake ligger en byhavn med ferger, hurtigrute og cruisebåter. Dette åpner for at byen igjen kan komme frem til sjøfronten og samtidig frigjøres store områder til ny by.

FORMÅL

Å vise mulighetene som ligger på Dokken dersom området blir utviklet til et byområde.

Det er 30-35 års perspektiv på utbyggingen, forutsatt at man begynner i dag! For å realisere prosjektet må området utvikles etter modell fra Bjørvika med tanke på at Staten, kommunen og utbyggere må gå sammen om utbyggingsavtaler (infrastruktur), overdragelse av arealer fra grunneier og koordinering av partenes arbeid med fremføring av teknisk infrastruktur.

Kjelde:

http://d21dbafykfdck9.cloudfront.net/1448962354/visjon_dokken_rapport_web.pdf

VIKTIGE MOMENT

- Ny cruisekai for de største cruiseskipene (320 m og oppover) med ny overbygget terminal - et stort løft for reiselivsnæringen!
- Gang- og sykkelbro til Laksevåg - vil bidra til at man kan sykle fra det nye byutviklingsområdet på Bergen Group sitt gamle verft til sentrum på 10 min - omtrent uten stigning!
- Store parkområder som bidrar til å løfte både Dokken og hele Sydnos og Nøstet.
- Klimapositiv bydel - bydelen produserer sin egen, fornybare energi og vil levere energi til det øvrige strømmettet i Bergen.
- Tilrettelagt for fremtidig bybanering med stoppested sentralt plassert i Jekteviken.
- Øker befolkningstettheten i sentrum - i tråd med UNHABITAT sine anbefalinger. Nåsituasjon: 7 personer per dekar i sentrum, alt for lavt iht. UNHABITAT.
- Legger opp til å håndtere befolkningsvekst i sentrum. Viktig for å unngå å øke transportbehov inn og ut av Bergen.
- Bidrar til å realisere gåbyen Bergen i tråd med kommuneplanens samfunnsdel (vedtatt oktober 2015).
- Mulighet for å etablere marin forskningsklynge på området, med Havforskningsinstituttet, NIFES, UiB osv osv. Klyngen kan være en motor i byutviklingen.

«Ein bør verne om det som set spor hos folk, det dei hugsar og kanskje har lyst til å kome attende til. Når eg har vore på ein stad, så er det kanskje den vesle skakke butikken med heilt annleis ting inni som eg hugsar best.»

RANDI MERETE HAUGLAND

Brukarmedverknad

Proessen har tatt i bruk brukarsentrert design-metodikk. Dette inneber ei grundig brukar-involvering, der oppsamla innsikt dannar grunnlaget for dei forslaga som er utarbeidd.

Innhenting av kunnskapgrunnlaget er gjennomført på følgande måte:

1. KARTLEGGING

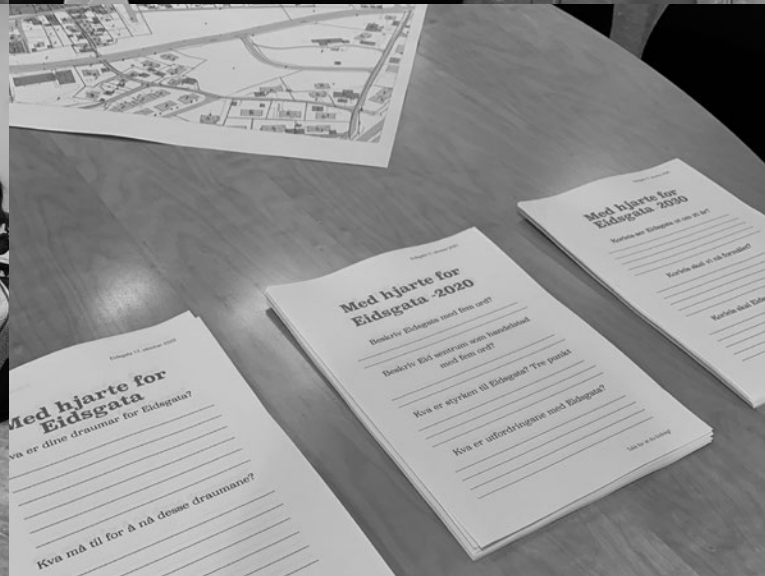
- Synfaring område
- Historie, bygg og nærmiljø
- Andre relevante stadar

2. INNBYGGJARINNVOLVERING

- Intervju og samtalar
- Innspelkontor i Eidsgata
- Innsende Innspel frå innbyggjarane til kommunen

3. ARBEIDSVERKSTAD:

- Næring, kommune, eigedom, reiseliv
- Vidaregåande skule

Eidsgata i 2020

Gjennom spørsmål knytt til nosituasjonen har ein konkretisert eit bilde på kva innbyggjarane, næringsdrivande og frivillige peikar på som dei største utfordringane for Eidsgata i dag.

INNBYGGJAR

Mange av innbyggjarane er uroa over ujamn aktivitet i Eidsgata der sørenden ligg noko nede med mange tome lokale. Fleire nemner også at det hadde vore kjekt om fleire budde i gata, og at bakkeplan er forbeholdt handel- og servicetilbod. Dei tykkjer det er viktig at Eidsgata tilbyr noko som ein ikkje får andre stadar, og at handel her er ei oppleving i seg sjølv. Mange kjenner ei sterk tilhøyrse til gata, og ynskjer å bruke ho i større grad som ein naturleg møteplass både innandørs og utandørs. Fleire peikar på at det er ein fordel med mange og tilgjengelege parkeringsplassar i nærleiken av gata. Eit stengt Yris hotell vert av mange nemnt som trist, med eit ynskje om at denne kulturskatten opnast for allmenta. Det er eit sakn etter meir kultur og aktivitet i gata, i samarbeid med ulike lag og organisasjonar. Barnepark innandørs og utandørs er det fleire som ynskjer seg. Fleire nemner også at det for tilreisande er vanskeleg å finne Eidsgata.

Ungdom

Tilbakemeldingane frå dei unge forteller at dei har Eidsgata kjær, men nyttar ho lite i kvardagen. Det er gjerne i høve at dei er på veg til noko anna, og dermed nyttar ho som snarveg. Dei peikar vidare på at tenestene og tilboda i gata ikkje dekkjer deira behov eller ynskjer. Fleire saknar kiosken som ein gong var, og som no er lagt ned. Dei nemner også at grunna økonomi nyttar dei sjeldan serveringsstadane her. Manglande tilbod og møteplassar, både innandørs og utandørs gjer at Eidsgata ikkje er ein naturleg møteplass lenger. Hybelbuarar peiker også på at dei saknar ein stad å samlast sosialt utanom skulen, også med tanke på servering.

«Sart, og treng meir
kjærleik. Trakka på, men
reiser seg igjen. Treng
omsorg, at nokon tek
seg tid til å spørje "Går
det bra med deg, korleis
står det til?»

RAGNI STRAND RASMUSSEN

NÆRING

Dei fleste er einige i at det manglar ei robust og felles organisering som tek vare på samarbeidet slik at ikkje enkeltaktørar vert aleine med å dra lasset. Det kjem også tidleg fram at det ikkje er heldig at dette arbeidet skal gjerast på dugnad dersom ein ynskjer framdrift og effekt. Det er også stor uro for ujamn aktivitet i gata, med mange tome lokale i sørenden. Ein tykkjer også at det er viktig at 1. etasje er forbeholdt handelstilbod og tenester, medan etasje over er kontor og bustadar. Alle er stolte av Eidsgata og ynskjer å bidra til å vitalisere ho, samstundes som ein tek i vare og lyftar historia.

Eid har ei sentral og god plassering i regionen som ein kan spele vidare på. Fleire peiker på at det er ein fordel at Eidsgata ligg like i nærleiken av handelssenter, og synergiar mellom gata og handelssenter kan med fordel styrkast.

HUSEIGAR

Nokre av huseigarane er uroa over at utviklingsprosjekt i Eidsgata ikkje harmonerer med resten av den unike trebebyggelsen. Med tanke på ei heilskapleg utvikling av gata, peikar fleire på at det er uheldig med ulike reglar og restriksjoner for renovering og nybygg avhengig av kvar i gata du eig. Fleire av dei som bur i gata tykkjer

det er trist at det er kome kontor og ikkje handel i dei lokala som vender ut mot gata. Ein saknar ein overordna profesjonell person som koordinerer all aktivitet i gata, i tett dialog med huseigarane. Det er viktig med ein balansegang mellom auka aktivitet og gode forhold for dei som bur i gata med tanke på trafikk, støy m.m.

Fleire meiner også at det er tungvint å søke kulturminnefondet etter midlar for renovering. Strenge restriksjonar for verna bygg gjer det både krevjande og svært økonomisk kostbart å halde husa i stand.

FRIVILLIGE LAG

Eidsgata er unik og må takast vare på. Er det ikkje liv i gata, er ho heller ikkje sett på som attraktiv for tilreisande. Ein treng at historia til dette området vert godt synleg for alle.

Gata er lett tilgjengeleg med bil og frå sjø, men ein saknar at mjuke trafikantar er betre tatt vare på mange stader. Handelssenteret Eid burde ha meir fokus på å leggje betre til rette for universell utforming som t.d. ved skilting, tilrettelegging for personar med nedsett funksjonsevne og eit handelssenter tilrettelagt for t.d. demente. Ein saknar fleire naturlege lågterskelmøteplassar for fleire aldersgrupper, både innandørs og utandørs. Ein saknar også ei utandørs kulturscene.

Eidsgata i 2030

Kva er draumane for Eidsgata? Spørsmål knytt til Eidsgata i framtida lyftar fram både kortsiktige og langsiktig mål, samt brukarbehov.

INNBYGGJARAR

Fleire av innbyggjarane ynskjer i større grad enn no å nytte Eidsgata som ein naturleg møtestad midt i sentrum. Dei ynskjer at kommunen skal leggje til rette for fleire naturlege møtepunkt med benkar, utescener, torgplassar og leikeparker i tilknytning til gata. Fleire aktivitetar heile året og fleire timar i døgnet. Mange peikar på kor viktig at det vert sett krav til nybygg og restaurering, og at dette må stå i forhold til resten av den unike historiske trebebyggelsen. Dei meiner også at det må vere varierte tilbod for alle aldersgrupper, og eit ynskje om at gata syder av aktivitet i framtida. Historie og nyskaping hand i hand.

Ungdom

Dei unge har eit stort ynskje om å nytte Eidsgata i større grad framover om det blir betre lagt til rette med utandørs- og innandørs møteplassar. Dei drøymmer om at kiosken som ein gong var kjem tilbake, og at gata får fleire benkar med overbygg og varme. Fleire nemner Eidsgata som ein naturleg samlingsplass i sentrum med endå fleire tilbod enn det er no. Dei drøymmer om meir musikk, kultur og aktivitet i gata, julegrantenning og torgsal. Dei ynskjer også at serveringsstadane legg betre til rette for dei unge med tilpassa prisar og ein sosial møtestad å samlast utan alkoholservering under 18 - års aldersgrense.

NÆRING

Dei næringsdrivande i og ved Eidsgata har blikket framover og kjem med mange konstruktive innspel. Dei peikar blant anna på at det må på plass ein profesjonell organisasjon der avgjerdstakarane er representerte. Organisasjonen bør ta seg av marknadsføring og aktivitet/årshjul og sjå gata i samheng med resten av sentrum (huseigarar, næringsdrivande, kommunen mfl). Organisasjonen bør ha tydlege roller og oppgåver som sikrar effektivitet og framdrift.

Fleire meiner også at kommunen bør legge føringar for at handelsaktivitetar og servicetilbod bør ligge i Første etasje og kontor og bustad i etasje over. Ein heilskapleg strategi for vitalisering og utvikling i Eidsgata sikrar at ein får jamnare aktivitetsflyt og unngår fleire tome lokale.

Marknadsføring og merkevare bør spele på det unike og dei historiske karaktertrekka i Eidsgata, samstundes som ein også tilfører ny aktivitet som harmonerer med eksisterande tilbod.

Mange er opptekne av parkeringstilhøva og at kommunen må utarbeide ein heilskapleg plan for dette. Reiselivet bør i større grad fokusere på kvalitetsprodukt tufta på historiske trekk ved gata.

*«Eg drøymmer om
afternoon tea på Yris
hotell medan borna
leikar i hagen.»*

ELI-KARIN BERGHEIM

Fleire konkrete tiltak for å invitere folk inn i Eidsgata er nemnt som t.d. nødvendig fortetting i sentrum, skilting, naturlege overgangar frå kjøpesenter o.l. Små glas-overbygg på nokre bygg utan at det øydelegg særpreg er spelt inn som eit tiltak med hensyn til besøkande i haust- og vinterhalvåret.

HUSEIGARAR

Dei fleste huseigarar har eit ynskje om å ta i vare det unike og historiske, men på grunn av krevjande prosessar er det mange som gir opp på veg mot mål. Dei meiner kommunen bør vere ein tydelegare samarbeidspart og ikkje ein motpart. Like reglar for renovering av bygg i gata er også peika på, slik at ho kan utviklast i ein heilskap og samstundes sikre det historiske inn i framtida. Kommunen bør ta meir ansvar for stell og vedlikehald, fleire benkar, blomster, betre brøyting og gatelys langs Eidsgata for å auke trivselen for innbyggjarane og besøkande.

FRIVILLIGE LAG

I framtida er gata full av spennande butikkar/kafear og aktivitetssenter i alle ledige lokale. Desse er så langt som mogleg universelt utforma og godt tilgjengeleg for alle uavhengig av funksjonsnivå. Trebebyggelsen er teken godt vare på og utgjer gata sin fremste identitet. Det er fine uterom med sittebenker og aktivitetar,

gjerne treningsinstallasjonar/leikeinstallasjonar for fleire aldersgrupper. Der er endå fleire serveringsstadar med uteservering. Kvar laurdag er det marknad og aktivitetar med yrande folkeliv og lokalproduserte varer. Delar av gata er gågate til faste tider, og kulturaktivitetar har ein sentral rolle i gatebildet.

Ein har unngått leilegheiter på gateplan og arbeidd målretta med å få aktivitet i dei ledige lokale. Ei gate som blømer og er pent pynta både til jul og sommarstid, til operaveker, Malakoff og andre særskilde hendingar.

Merkevare- forvaltning

Basert på brukarinnsikt, viser dei neste sidene ulike moglegheitsrom for korleis Eidsgata sine prioriterte, og historiske karaktertrekk kan takast vare på, samt utviklast vidare.

ROLLA TIL EIDSGATA

Fleire peikar på at ei konkretisering og avklaring av rolla til Eidsgata er vesentleg for å sikre ei heilskapleg og robust utvikling av gata framover. Det må kome fram tydeleg kva oppgåve og identitet Eidsgata skal ha i samspel med resten av Eid sentrum og regionen elles, slik at dei, verkemidla og tiltaka ein iverkset dreg i same retning, og styrkar både gata og samfunnet rundt. Studien har av denne grunn sett nærare på rolla og ein opptakt til identitet som inspirasjon for vegen vidare.

MØTESTADER

Brukarar i alle aldrar etterlyser fleire møtestadar i Eidsgata, både innandørs og utandørs. For å skape liv i gata, vil det vere vesentleg å iverksette tiltak for å aktivere uteromma i og rundt Eidsgata på ein måte som tek omsyn til brukarane sine behov og dei klimatiske tilhøva i området. Det er difor skissert idear knytt til yttelegare aktivisering av eksisterande uterom med tanke på tverrfagleg bruk framover.

EIN FELLES PLAN

Kunnskapsgrunnlaget viser eit ynskje frå brukarane om handling og iversetting. Ein rapport kan ha mange gode poeng, men det krev handling for å levandegjere det. For å vere eit nyttig verktøy i det vidare arbeidet, har ein av den grunn avslutningsvis utarbeida eit forslag til tiltaksplan for realisering av dei føreslegne punkta i rapporten.

*«Nærleiken til fleire
kjøpesenter er ein styrke»*

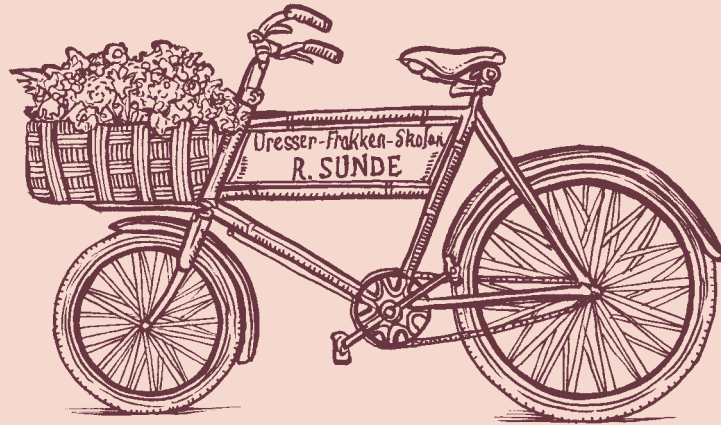
OLAV HJELLE

Rolla til Eidsgata

Ein vesentleg del av innspela handlar om å definere rolla til gata framover, slik at ein sikrar at alle jobbar mot same mål. For å definere rolla til Eidsgata, må vi sjå ho i samanheng med andre aktørar som trekker folk til Nordfjordeid. Tabellen nedanfor viser ulike aktørar og kva rolle dei har innan seks ulike samfunnsområde for sine målgrupper.

Ein ser at Eidsgata er i ein unik posisjon, då ho har moglegheit for å kunne ta ei rolle innanfor alle dei seks samfunnsområda, dersom dette er ynskjeleg. Dei neste sidene utdjupar rolla per samfunnsområde, samt samarbeid med andre relevante aktørar innan desse.

	NÆRING	EIGEDOM	TENESTER	KULTUR	TURISME	FRITID
STAD KOMMUNE						
SENTRUMSLEILEGHEITER						
ALTI						
LANGELAND						
OPERAHUSET						
MALAKOFF						
SAGASTAD						
FJORDHESTSENTERET						
PORT OF NORDFJORDEID						
EIDAHALLEN						
HAMNA						
NORDFJORD SJUKEHUS						
EID VIDAREGÅANDE SKULE						
NORDFJORD FOLKEHØGSKULE						
EIDSGATA						

Næring

KVA

Handel, næring og servering, både for innbyggjarar - og besøkande.

ROLLE

Eidsgata er gata for dei som ynskjer skreddarsaum. Her finn ein ikkje dei rimelegaste, masseproduserte løysingane, men dei unike, lokalproduserte varene – kuratert vintage, kvalitetsmat og eksklusive nisjeprodukt. Det er solid handverk, kunst som utfordrar og skapar eit rikt mangfold. Eidsgata er som eit lite skattkammer: det ein kjøper her, er det verdt å samle på.

SAMARBEID

Eidsgata myldrar med sine mange handels- og serveringsstadar. Aktørane i gata og huseigarane samarbeider tett opp mot andre næringsaktørar på Eid for å sikre at dei ulike næringstilboda komplimenterer kvarandre. Alle har ein felles visjon om å styrke Eid som handelssentrum i Nordfjord-regionen. Dette kan gjerast mellom anna gjennom felles - arrangement, mat og handelsmarknader, og ved å legge til rette for pop-up-butikkar i gata for dei ulike næringsaktørane i regionen. Eidsgata skal vere eit utstillingsvindaug for alt området har å by på.

STIKKORD

- Særpreg
- Skreddarsydd
- Lokalprodusert
- Handverk
- Kvalitet

«Vi må våge å vere annleis og dermed tiltrekke oss folk som gjerne vil ha ei meir personleg oppleving. Om det er handel eller andre ting ein er ute etter. Eit fyrtårn for lokal handel med sjel! Kvalitet i alle ledd»

KATHRINE BERG

Eigedom

KVA

Utleige av eigedom,
leilegheitskompleks,
nybygg og bustadar

ROLLE

Husa i Eidsgata ynskjer velkomen med sine karakteristiske fasadar og vitnar om ei stolt handelshistorie og ei yrande handelsgate. Dei ærverdige bygningane har stått her i mange år, men likevel er det dei urbane kvalitane som kjenneteiknar det å bu i Eidsgata i dag. Her treng ein ikkje å bruke bilen for å gå på butikken. Ein kan starte dagen med ein kaffe frå hjørnet og nybakte rundstykker frå bakeriet. Ein kan stikke innom ein av dei mange restaurantane, eller møte venner til ein konsert etter jobb. Det er nesten som i storbyen, men er ein faktisk midt i Nordfjord. Livet i Eidsgata er rikt, lettvtint, nært og levande..

SAMARBEID

Det er eit tett samarbeid mellom aktørar og enkeltpersonar som eig bygningar i Eidsgata og ynskjer å utvikle gata og området rundt. Alle verdset historia og den karakteriske stilen høgt, og dei er bevisste på dette i vedlikehald, utvikling og vern av bygningar. Dei ynskjer nye initiativ velkomne. Dei tek ansvar og fører historia og arven vidare og møtast jamt for å diskutere initiativ, tiltak og for å utveksle kunnskap om byggeskikk og vern gjennom bruk.

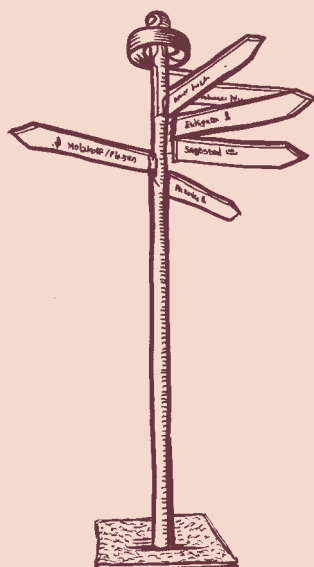
STIKKORD

- Karakteristisk
- Levande
- Lettvint
- Historisk
- Rikt

«Dei fleste av husa i Eidsgata er bygd for handel i første etasje, og bustad i andre og tredje. Med andre ord ligg alt til rette for både livleg busetnad og aktiv handel. Men her må ein ta grep og hjelpe til.»

REIDUN SUNDE

Tenester

KVA

Offentlege og private tenester og servicetilbod til innbyggjarane.

ROLLE

Alle skal vere velkomne i Eidsgata, og terskelen for å nytte tenestene og tilboda i Eidsgata skal vere låg. Innbyggjarane skal føle seg trygge og godt ivaretekne, anten ein skal ein tur innom tannlækjaren eller frisøren. Den personlege og hjartevarme tonen gjer at ein slappar av og har tillit den som står på andre sida av skranken.

SAMARBEID

Eidsgata har gode og varierte tenester, både offentlege og private. Alle er på bakkeplan slik at dei er lett tilgjengelege uansett alder. Mini-bibliotek/ litteraturstove og leikerom i samarbeid med Eid bibliotek er til dømes eitt tiltak som vil styrke aktiviteten i gata. Turistinformasjonen er ein viktig del av gata, og ein kan sjå for seg at både kulturskulen og vaksenopplæringa kan nytte lokale til kurs, konsertar og undervisning.

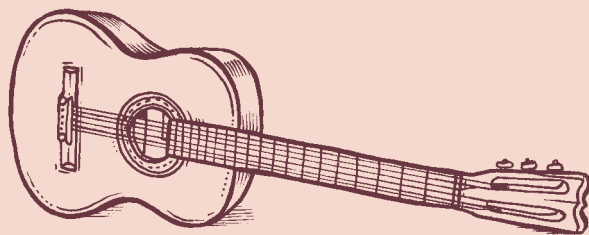
STIKKORD

- Nært
- Lågterskel
- Tilgjengeleg
- Variert
- Personleg

*«Vi må ha eit rikt mangfald
og varierte tilbod i gata som
sikrar god økonomi og stabilitet»*

KARI KNÆVELSRUD

Kultur

KVA

Kunst, design,
musikk, litteratur
og historie

ROLLE

Eidsgata er eit påfyll i kvardagen. Her kjem ein tett på dei kreative prosessane, i ei gate der etablerte tanke sett vert utfordra gjennom originale uttrykk og solid handverk. Frå kunstnaratelier til varierte galleri og mindre amatørforestillingar – her er takhøgda stor for nyskaping, profesjonell som amatør. Eidsgata skal inspirere.

SAMARBEID

Eidsgata kan vere ei komplimenterande ramme for varierte kreative uttrykksformer i samspel med dei andre kulturaktørane i regionen. Fleire gonger i året nyttar det kulturelle og kreative miljøet i regionen gata til ulike arrangement, utstillingar og kurs. Her kan amatørar lære av profesjonelle, og profesjonelle let seg inspirere av nyetablerte. Fleire av lokala er utleigde til kunstnarar som har atelier og utsal. Utandørsscena inviterer til opne konsertar og samlar mennesker på tvers av alder, miljø og interesser. Konsertane vert arrangert i samarbeid med det etablerte kulturmiljøet i området.

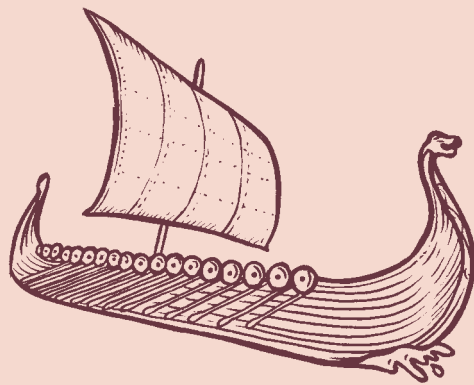
STIKKORD:

- Inspirerende
- Tankevekkande
- Skapande
- Nært
- Hjarteleg

*«La Eidsgata endå meir få
understreke og vise fram at Eid er
eit stort kultursenter i Vestland»*

RANDI HENDEN TRANÅS

Turisme

KVA

Turistar, cruise og andre tilreisande

ROLLE

Eidsgata er eit av dei mest besøkte reisemåla i Nordfjord på grunn av gata sitt særpreg, atmosfære og unike tilbod. Her får ein oppleve sjølve identiteten og historia til staden. Her finn ein ikkje masseproduserte, anonyme suvenirar, men kvalitetsminner som varer i årevis. Serveringsstadane tilbyr lokale råvarer, og butikkane sel produkt som berre finns i Eidsgata. Ei vandring gjennom gata er ei autentisk oppleving tufta på historia og karakteren til denne originale gata på Nordfjordeid.

SAMARBEID

Saman med reiselivsaktørar i regionen, byr Eidsgata på ei kontrast til tradisjonelle turistopplevingar. Her har reiselivet samla seg om å lage ein felles lågterskel plattform som samarbeidar tett om ulike utfordringar og moglegheiter. Dei har fått fagleg hjelp frå destinasjonsselskapet og blant anna utarbeidd gjennomtenkte kriterium for suvenirprodukt, slik at ein sikrar historisk forankring, styrkar lokale næringsaktørar og bidreg til berekraftig vekst på ein måte som ivaretek lokalbefolkninga.

STIKKORD

- Autentisk
- Historie
- Sjarm
- Lokalprodusert
- Mangfald

«Ei handlegate med små nisje-butikkar, spisestadar, barar, kunst, verkstadar innan ulike sjangrar. Ikkje kontor på gatenivå. Ein må jobbe målbevisst for at dei spennande opplevingane kjem på plass.»

ARVE ESPE

Fritid

KVA

Aktivitetstilbod og møteplassar, aktive ute- og innerom

ROLLE

Eidsgata er sjølv hjartet og knutepunktet som samlar alle i bygda, uansett alder og miljø. Eidsgata har fleire møteplassar inne og ute som nyttast av frivillige lag, organisasjonar og innbyggjarane. Frå park til utandørscene og forsamlingslokale, her er det låg terskel for bruk. Dei utandørs møteplassane i gata er tilpassa vêrforhold og er universelt utforma. Ein har lytta til eldrerådet og ungdomsrådet og plassert fleire benkar med overbygg på møteplassane slik at dei kan nyttast heile året.

SAMARBEID

Lag og organisasjonar samlast ofte for å diskutere nye tiltak og aktivitetar i samarbeid med næringslivet og huseigarar i Eidsgata. Det er utarbeidd eit felles årshjul for aktivitetstilbod og arrangement i området, der formålet er å skape aktivitet som er tilpassa innbyggjarane sine behov og ynskje om å levandegjere Eidsgata og området rundt på ulike tider av døgnet og gjennom heile året.

STIKKORD

- Samlande
- Inkluderande
- Ope
- Lågterskel
- Samarbeid

«Møteplassar styrkar trivsel og oppleving for både fastbuande og tilreisande. Gode møteplassar i sentrum styrkar både handel og kultur. Kjem folket, så kjem butikkane.»

OLE-MATHIAS NES OG TOR MYKLEBUST

Oppsummert

Eidsgata er eit fysisk gaterom, samtidig som ho består av både næringslokale og bustadar. Av den grunn er gata svært godt tilrettelagt for tverrfagleg bruk.

Basert på brukarinnstekt og analyse av roller, er følgjande stikkord lyfta fram for å oppsummere rolla til Eidsgata innanfor dei ulike områda:

Næring: **SKREDDARSYDD**
Eigedom: **KARAKTERISTISK**
Tenester: **NÆRT**
Kultur: **TANKEVEKKANDE**
Turisme: **AUTENTISK**
Fritid: **SAMLANDE**

Desse kan sjåast som **KJERNEORD** og dannar eit grunnlag for utvikling av ein merkevareidentitet for gata. Kjerneorda skapar tydelege bilder eit ønska etterlatt inntrykk innanfor kvar av dei seks samfunns-områda som gjeld Eidsgata, samtidig som dei også karakteriserer merkevara Eidsgata som heilskap.

Organisering

Det kjem tydeleg fram av brukarinnsikta eit sterkt ynskje om ein robust organisasjon som kan ta ballen vidare med det som gjeld utvikling og forvaltning av Eidsgata.

Modellen nedanfor kan representere ein mogeleg organisasjonsform.

AKSJONÆRAR

Kommune, eigedomsutviklarar, gårdeigarar, handelsnæring, serveringsaktørar, kultur - og reiselivsaktørar, frivillige lag- organisasjonar.

MÅL

Leie ei positiv, berekraftig utvikling og verdiskaping av Eidsgata. Ein sterk pådrivar for ei berekraftig sentrumsutvikling: miljømessig, sosialt- og økonomisk.

OPPGÅVE

Ansvar for å legge til rette, trygge og utvikle:

- **TRYGGE:** Trygge eksisterande næringsdrivande i gata, slik at desse kan fokusere på å utvikle sitt tilbud på best mogleg måte, og ikkje ha ansvar for å halde liv i heile gata parallelt.
- **TILRETTELEGGE:** Sikre gode samarbeid med andre aktørar, for korleis å bruke gata til å styrke Eid som heilskap.
- **UTVIKLE:** Vere den aktive utviklaren av Eidsgata framover mot 2030 og vidare.

AKTØRAR FRÅ:

FRITID

KULTUR

NÆRING

TENESTER

EIGEDOM

TURISME

EIDSGATA AS

Koordinator:

Utøvande ansvar for å trygge, legge til rette og utvikle

Identitet

Korleis kan dei historiske og prioriterte karakterane forvaltast og ivaretakast på ein berekraftig, miljømessig og sosial måte gjennom eit merkevareperspektiv?

Ved å utvikle ei felles, gjenkjenneleg plattform som engasjerer og treffer lokalbefolkninga, kan ein styrke merkevara Eidsgata og bidra til at den kan ivaretakast og vidareutviklast på brukarane sine premisser. Basert på tilbagemeldingane frå innsiktfasen, ser ein følgande punkt som viktige i vegen vidare:

- Utvikle eit heilskapleg rammeverk tufta på handverk, det menneskelege, ekte og originale. Ein identitet med hjarte og varme.
- Bruke typografi, fargar, foto, illustrasjon og tekst til å fange kjernen i Eidsgata og bygge ein plattform der tilboda kjem intuitivt fram.
- Bruke bygga i gata til formidling på ein autentisk og særprega måte, slik at ein kjenner att dei historiske karaktertrekka.
- Visualisere historiene, tilboda og samanhengen til resten av Eid for å sette gata i ein relevant samfunnsmessig kontekst.

TYPOGRAFI

Eit skriftsnitt inspirert av eldre skilt og salsannons-er spelar tilbake på den stolte handelstradisjonen. Samtidig er dette eit typografisk uttrykk som opplevast moderne og er funksjonelt for digitale flater og kanalar i dag.

FARGAR

Eidahjartet er eit godt etablert omgrep, og med dette også den raude fargen som primærfarge i dagens visuelle verkemiddel. Ein varm palett kan vidareføre desse tankane og ytterlegare styrke opplevinga av Eidsgata som ei lun, hjartevarm gate.

ILLUSTRASJON AR

Handteikna illustrasjonar levandegjer dei karakteristiske bygningane, historiene og nøkkelreferansar frå Eidasamfunnet generelt, som spelar tilbake på det skreddarsydde, autentiske og nære. Ein vidarefører blant anna motiv som er gjenkjennelege frå dagens visuelle identitet (den karakteristiske katten og bruk av bygningane i Eidsgata), men kan tilføre ytterlegare historier å spele på, slik at ulike illustrasjonar kan nyttast til ulike tema og kategoriar.

Fleire innspel peikar på handverk og særpreg som sentrale omgrep i brukarane sine karakteriseringar av Eidsgata. Ein menneskeleg strek kan styrke opplevinga av desse stikkorda inn i merkevara Eidsgata framover.

FOTO

Autentiske foto av dei varierte tilboda, tenestene og opplevingane i gata skapar gjenkjennelegheit mellom formidling og reell oppleving, som igjen bygger tillit hos kundar og besøkande.

Parti fra Nordfjordeid, Norge

Postkort fra Rolf Johnson si samling
www.eidakort.no

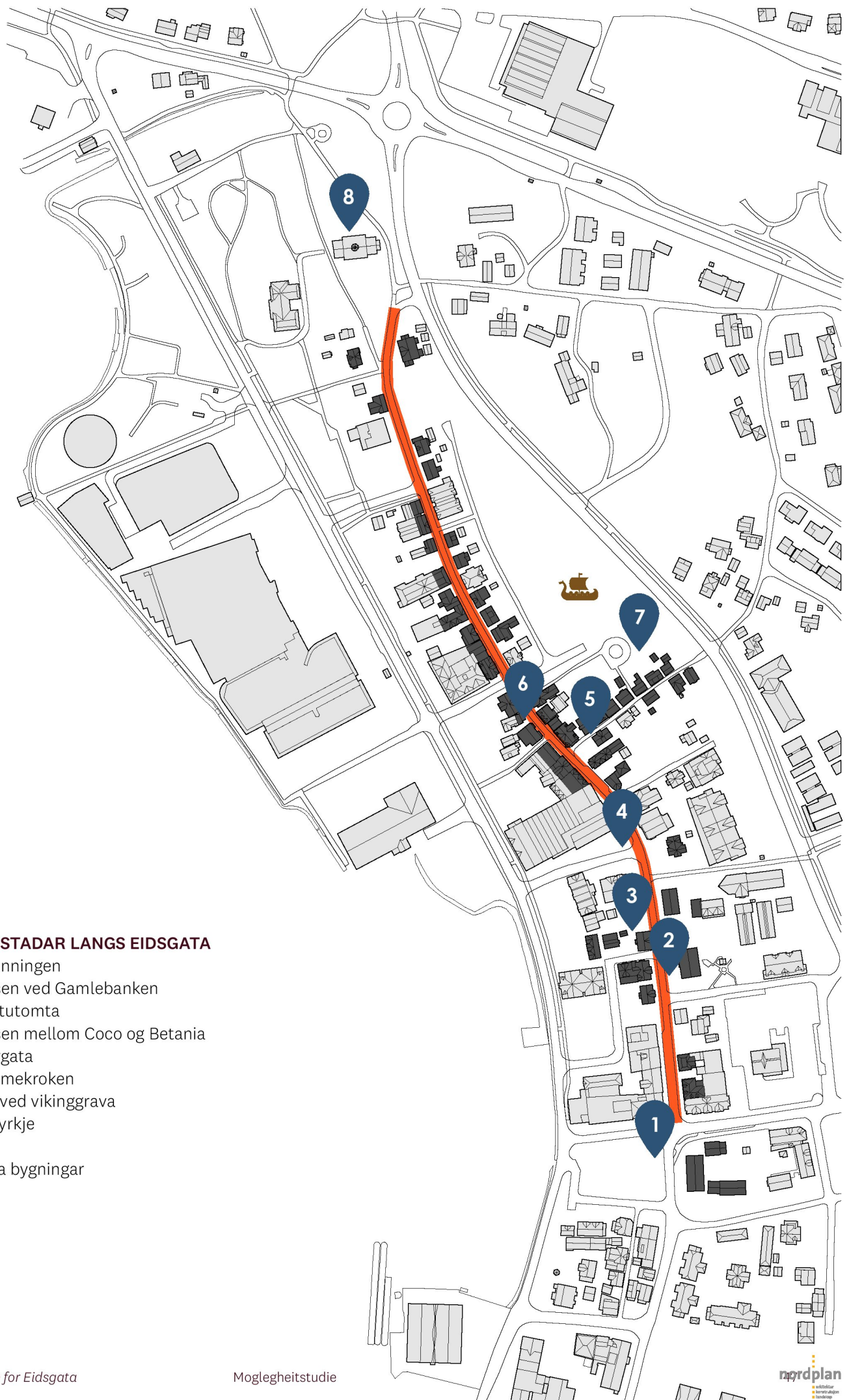
Foto: r-sunde.no

Toleevne, vern og utvikling

Eidsgata er både ei historisk viktig gate samtidig som ho er ei hyggjeleg gate å besøke. Nærleiken til fjorden mot vest, historiske bygg, gode gaterom, ei vikinggrav og varierte butikkar og serveringsstadar er med på å gje ei god oppleving til dei som tar turen innom. Likevel så er det ofte ganske tomt for folk i gata, det finst fleire tomme næringslokale, og fleire vi har prata med seier at dei ynskjer seg ei meir levande gate med fleire folk og aktivitetar. I denne delen av rapporten ser vi difor på styrkar og svakheiter ved Eidsgata og foreslår nokre tiltak og som kan spele vidare på det store potensialet som finst.

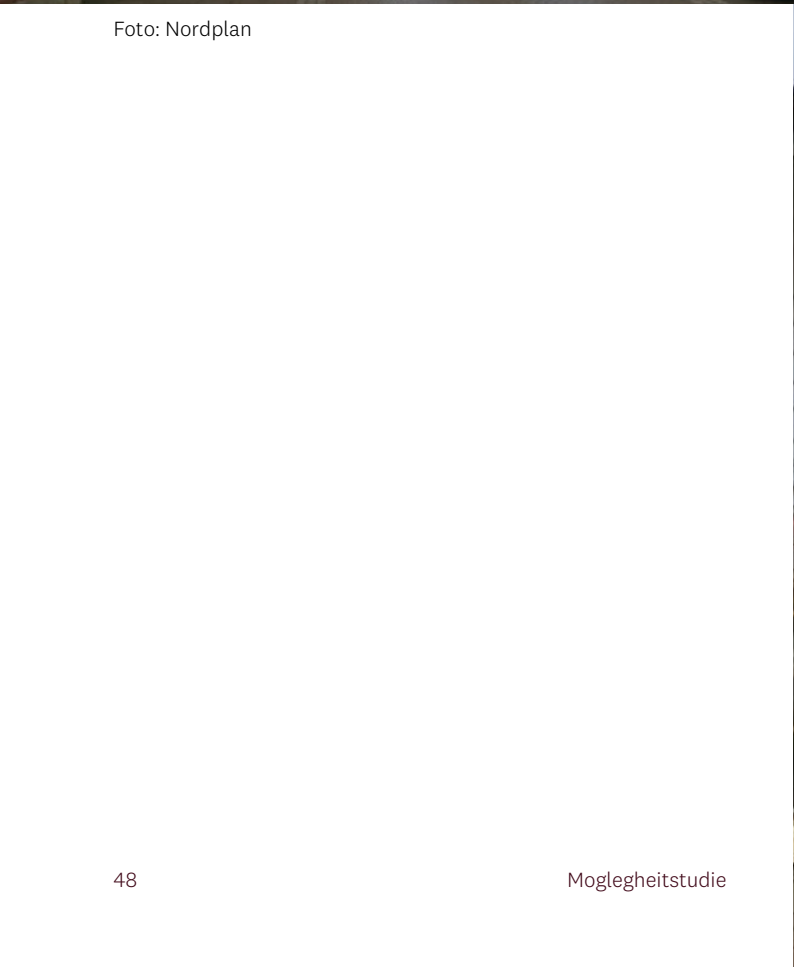
STOPPESTADAR LANGS EIDSGATA

1. Almenningen
2. Plassen ved Gamlebanken
3. Badstutomta
4. Plassen mellom Coco og Betania
5. Tverrgata
6. Klemmekroken
7. Park ved vikinggrava
8. Eid kyrkje

■ Verna bygningar

Foto: Nordplan

KVALITETAR

Eidsgata har eit spennande bygningsmiljø, her finn ein historiske små bustadhus med ein liten hageflekk, staselege bygårdar i sveitserstil og nyare bygningar. Gata har blitt til etter kvart som nye bygg har komme til, noko som gjev ein fin og variert storleik på byromma langs gata med små smug og større plassar. Eidsgata er saman med Tverrgata tekne inn i Riksantikvarens NB! register. Noko som betyr at delar av Eidsgata (markert med mørk gråfarge i diagrammet på førre side) og heile Tverrgata er av nasjonal interesse å ta vare på. Vidare er Eidsgata ein av få (kanskje den einaste?) handlegata som har ei vikinggrav liggande tett inntil.

MOGLEGHEITER

- Eidsgata har eit unikt, historisk bygningsmiljø og ligg i tillegg nært inntil ei gamal vikinggrav, som gjer gata veldig interessant å besøke for turistar så vel som lokale.
Utfordring: Finne eit godt samspel mellom kva dei lokale ynskjer av tilbod og kva som er tilpassa turismen. Det er viktig at Eidsgata er ein levande del av Eid sentrum og ikkje berre ei historisk kulisser for tilreisande.
- Handelssentrumet med kjøpesenteret Alti og fleire daglegvarebutikkar og varehus ligg nært Eidsgata. Dei kan styrke kvarandre ved at Alti og butikkane ved Sjøgata tilbyr standarvarer og ting folk treng i det daglege, medan Eidsgata har eit meir unikt utval med lokale produkt i historiske omgjevnadar.
Utfordring: Skape gode forbindelsar mellom Sjøgata og Eidsgata slik at det er naturleg å ta ein tur innom Eidsgata før eller etter handleturen på Alti.

- Eid har eit rikt kulturliv med dyktige musikarar, kunstnarar og andre kreative grupper.
Utfordring: Korleis kan ein skape gode arenaer for å synleggjere dei lokale talenta? Kunne nokre av lokala i gata bidra? Det er allereie eit lokale for å stille ut kunst i Gamlebanken, men kva med å tilby ein verkstad/atelier for kunstnarar? Eller kva med ein musikkafé som i tillegg til matservering arrangerer konsertar med lokale aktørar?
- Det er fleire store og små plasser og byrom langs gata og imellom husa som kan vere med på å gje eit tilbod til ulike besøkande i ulike aldersgrupper. Kva med kunstverk som også er leikeapparat og kan nyttast av dei minste? Meir leik i gata gir meir liv og kan vere underholdande for eldre som kan sette seg ned på ein benk i nærleiken.
Utfordring: Uteromma flyt litt over i kvarandre, og det er utydelege grenser mellom byrom, gate og parkering. Ved å jobbe med å definere kva som skal høyre til byrommet og kva som høyrer til bilkøyning og fotgjengarar, så kan ein med enkle grep bidra til at byromma blir ein meir aktiv del av gata.
- Det finst fleire tomme lokaler i gata som gjer at ein har moglegheitene til å tenke nytt. Kva kan desse lokala fyllast med for å skape ei aktiv gate som er ein god stad å vere og som gjev eit godt samspel mellom dei ulike aktørane som held til i gata?
Utfordring: Skape ein felles strategi for dei ulike aktørane i gata slik at dei er til nytte for kvarandre og saman bidreg til å skape eit godt gateliv som vidare bidrar til at besøkande nyttar seg av tenestene deira.

- Gang-/sykkelveg
- Lavtrafikkert veg
- Høgtrafikkert veg
- Parkering
- Verna bygningar

Biltrafikk, parkering og gangvegar

Foto: Nordplan

Menneskeleg skala i Eidsgata
Foto: Nordplan

Større avstandar og fleire parkeringsplasser mellom
Osneshuset og Moengården

Diagrammet på førre side syner at mykje av arealet i Eid sentrum går med til parkering og bilveggar. I ein distriktskommune som Stad så foregår det meste av transporten med bil og det er naturleg at ein må tilretteleggje for at folk skal kunne ankomme med bil og finne ein parkeringsplass i sentrum. Men det er også viktig å leggje til rette for at det skal vere godt å bevege seg i sentrum som fotgjengar når ein først har parkert bilen. Ved å vurdere korleis ein beveger seg til fots vil små grep som å flytte litt på nokre fotgjengarovergangar og tilpasse gangveggar kunne bidra til at det er meir naturleg å besøke Eidsgata i samanheng med at ein har eit ærend i Alti. Vidare vil fleire menneske i gata og mindre bilar bidra til at ho opplevast som ei aktiv gate. Det er til dømes lettare for ein til fots å ta ein spontan tur innom ein butikk dersom ein ser noko spennande i butikkvindaug, enn ein som sit i bil og kanskje ikkje rekk å sjå kva som står utstilt i vindaug.

Kva er då riktig parkeringsstrategi for Eid? Kanskje kunne ein sett på ein felles parkeringsstrategi for Sjøgata og Eidsgata, med formål å skape eit heilskapleg sentrum der ein parkerer bilen når ein kjem og så går til fots mellom dei ulike butikkane, serveringsstadane og tilboda som finst. Stikkord blir då å sikre nok parkeringsplassar til dei besøkande, samtidig som noko av arealet som nyttast til parkering kan frigjerast til å utvikle sentrum med fleire bustadar, næringslokaler og andre tilbod og gode byrom og parkar.

SKALA PÅ BYROM

Å bevege seg til fots er sjølvsagt ulikt frå å køyre bil. Men det som kanskje er lett å gløyme er at ein fotgjengar og ein bilist har veldig ulike ønskjer for eit byrom. Medan bilisten treng god plass og oversikt, så trivst fotgjengaren betre med kortare avstandar og meir avgrensa rom. Ei god utvikling av Eidsgata og Eid sentrum tar omsyn til begge perspektiva og vektlegg gode byrom for menneske ved å ta vare på dei intime byromma og nære opplevingane. Vidare bør parkeringsplassane vere tilgjengelege og sentralt plassert mellom det ein skal besøke utan at dei opplevast som eit hinder for dei som skal passere dei.

- Siktlinjer
 - Viktige forbindelsar
 - Potensielle forbindelsar
 - Hindringar
 - Fotgjengarovergangar
-
- Verna bygningar

Forbindelsar og siktlinjer

Eidsgata hadde historisk sett ei sterk tilknytning til fjorden, men den har blitt svakare med utviklinga som har vore rundt Sjøgata. Det er fortsatt siktlinjer mellom Eidsgata og fjorden, men dei kan verte forsterka og knytte sentrum saman. Ein strategi for å styrke forbindelsane mellom Sjøgata og Eidsgata vil også kunne styrke handelen i sentrum gjennom økt tilgjengelegheit og vil bidra til å knytte sentrumsområdet saman.

Foto: Nordplan

1. Alti og Eidsgata kan knytast betre saman ved å legge fotgjengarfelt på ein naturleg stad og opne opp i steinmuren som skil parkeringsplassen ved Alti frå Sjøgata.

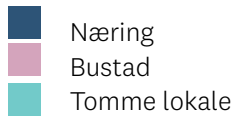
2. Store steinblokker og parkeringsmønsteret framfor Alti lagar hindringar for dei som ønskjer å krysse vegen over til Eidsgata.

3. Mellom Osneshuset og Moengården er det ei siktlinje frå Eidsgata til fjorden som er viktig. Kva om ein kunne ende opp i ein park nede ved fjorden og jobbe med å skape aktive fasadar i Moengården og det nye bygget som er planlagt ved Osneshuset? Slik vil forbindelsen mellom Sjøgata og Eidsgata forsterkast.

4. Siktlinje til fjorden og gangsti forbi dei gamle nausta i tilknytning til Eidsgata.

Samansetting av bygga i gata

Analysekartet syner at det er flest tomme lokale sør i Eidsgata. Dette området er og lengst vekk frå handelen rundt dei store varehusa.

Dei fleste næringslokala i Eidsgata er idag plassert i midtpartiet av gata. Her er også fleire nisjebutikkar, og her finn ein dei mest tydelege koplingane til Sjøgata.

I den nordlege delen av Eidsgata er det flest bustadar. Det samme gjeld i Tverrgata.

Bolighus i nordre del av Eidsgata

Handlegate med butikkar i første etasje i midtre del av Eidsgata

Aasebøhuset – eit av Eidsgatas karakteristiske trehus

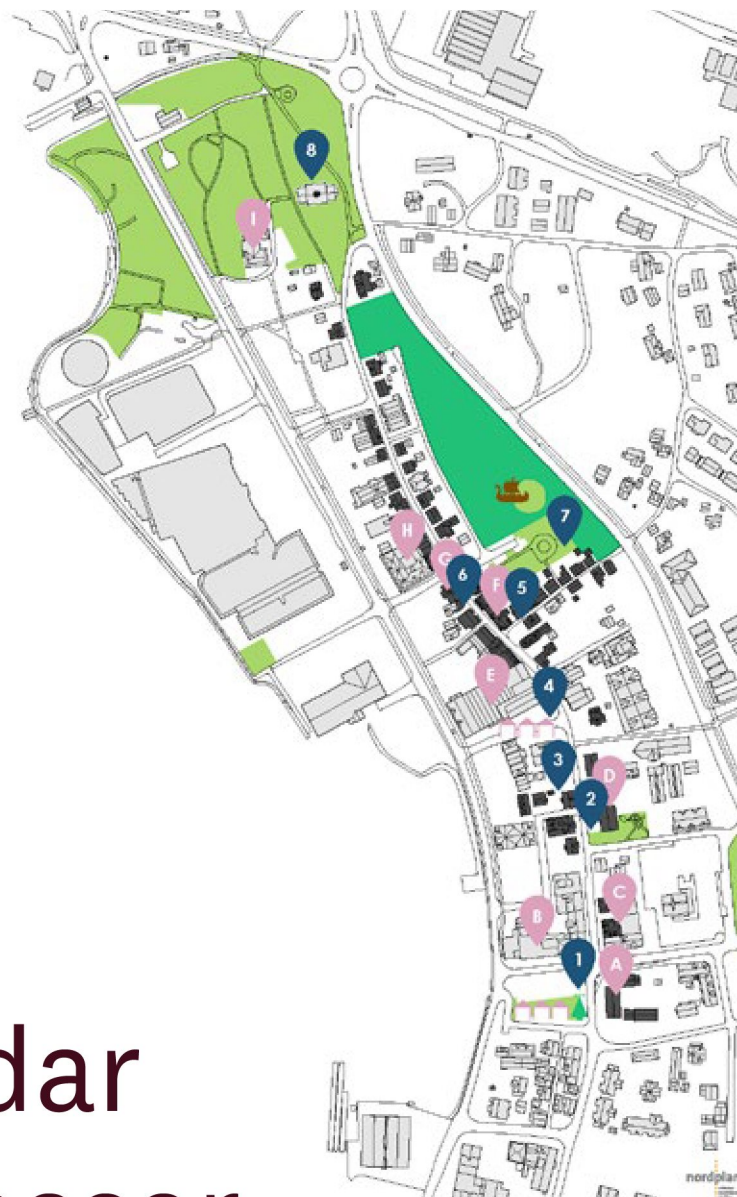
Eit nyara bygg som rommar næringslokale med blant annet Coco kafé i første etasje og bustadar over. Ligg ved det største ute-rommet langs Eidsgata som no nyttast mest til parkering.

Eit staseleg bustadhus med forhage i sørlege del av Eidsgata

Foto: Nordplan

- Verna bygningar
- Park
- Dyrka mark
- Vikinggrava
- Forslag til plassering av torgboder
- Stad for aktivitetar som
julegrantenning, samling 17. mai, bl.a.

Stoppestadar og møteplassar

Eidsgata har mange naturlege stoppestadar og eit rikt bymiljø. Det er viktig at grepa ein tek er med på å forsterke og gjere tydeleg identiteten til gata.

Stoppestadar langs Eidsgata

1. Almenningen
2. Plassen ved Gamlebanken
3. Badstutomta
4. Plassen mellom Coco og Betania
5. Tverrgata
6. Klemmekroken
7. Park ved vikinggrava
8. Eid kyrkje

Viktige bygningar

- A. Tidlegare Yris hotell
- B. Kvernevikkvartalet
- C. Sundtgården
- D. Kulturhuset Gamlebanken
- E. Næringslokaler mellom Eidsgata og Sjøgata
- F. Aasebøhuset
- G. Osneshuset og Klemmekroken
- H. Moengården
- I. Kyrkjetunet

VIKINGGRAVA

TVERRGATA

GAMLEBANKEN

Foto: Nordplan

AASEBØHUSET

TORGET

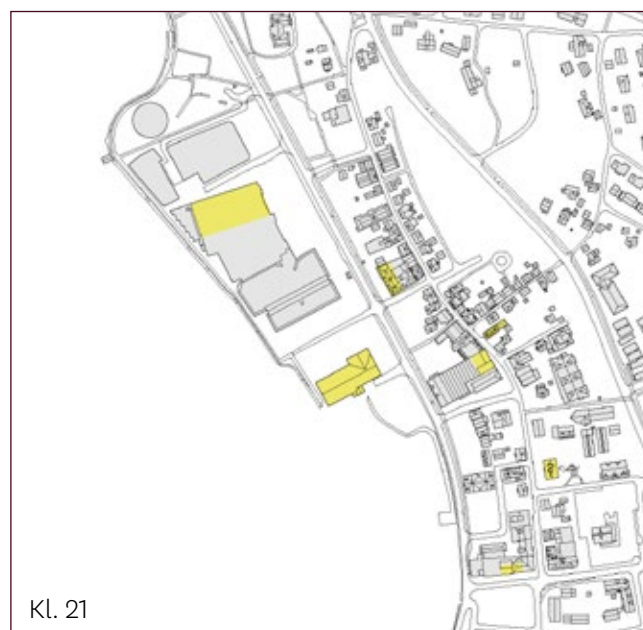
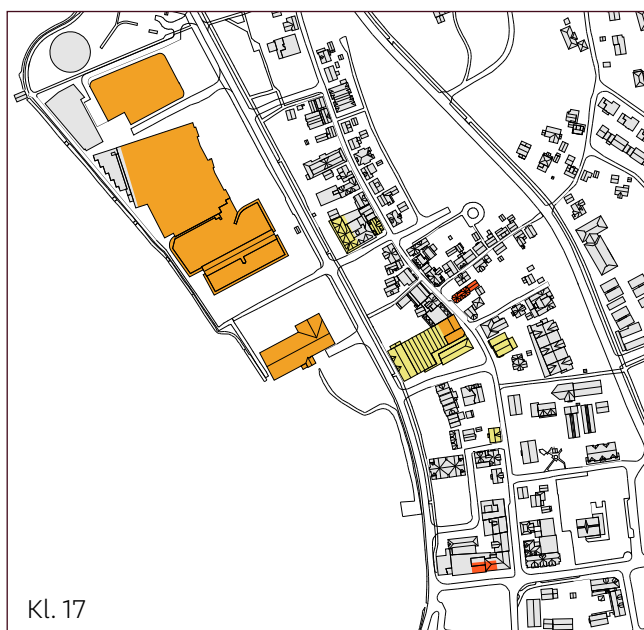
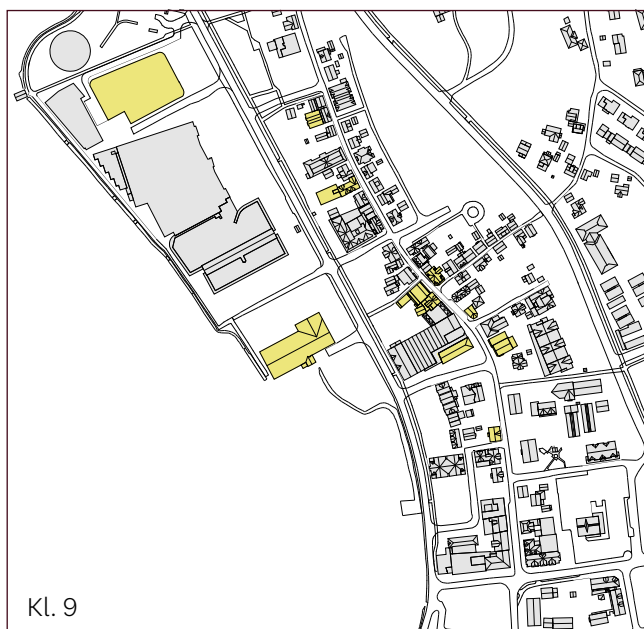

ALMENNINGEN

Sentrumspulsen

Aktivitet gjennom døgnet

- Høg aktivitet
- Moderat aktivitet
- Ope, men lite aktivitet

SITUASJONEN I DAG

Det er naturleg at det er høgst aktivitet og puls på dagtid, men det er viktig at det er eit variert tilbod som medverkar til aktivisering av Eidsgata og sentrum også gjennom kvelden. I Eidsgata er det lite aktivitet etter at butikkane stenger på ettermiddagen. Det bør derfor vere fokus på kva typar tilbod og aktivitetar som kan bidra positivt til døgnpulsen i Eidsgata.

I Ulsteinvik ser dei på biblioteket som ei forlenging av det offentlege byrommet. Kva med ein miniatyrversjon i Eidsgata?
Foto: lundslaato.no

MOGLEGHEITER

I tillegg til butikkar og kontor bør det og vere fokus på andre aktørar som kan skape liv. Det gjeld særleg lokala på bakkeplan

FORSLAG

- Verkstad eller atelier for handverkarar og kunstnarar
- Tilby bustad for kunstnarar og kortare opphald for kreative utøvarar frå innland og utland
- Kreative kontorfellesskap
- Pub som er open litt ut på natta?
- Kunne det ha vore ein stad der musikkmiljøet i Stad kan halde intimkonsertar, som ein jazzkafé?
- Kan kommunen eller andre aktørar gje tilskot til aktivitetar der ein ikkje må betale noko?

FORSLAG

- Satelittavdeling frå biblioteket med lesesalplassar, PC- ar til utlån o.l. (Ulsteinvik arena, Deichman Furuset i Oslo)
- Øvingslokale for musikk e.l.
- Andre kommunale tilskot som kunne medverka til liv i sentrum?
- Helsestasjon?

Jazzkafé der lokale musikarar kan opptre? Foto: Chris' Jazz Cafe

Skaparverkstad - Makers Space der ein har tilgang på felles utstyr til å lage og reparare ting
Foto: wikipedia.com

Kreativt kontorfellesskap på Stadlandet
Foto: fjt.no

Aktive uterom

Dei følgande sidene presenterer idear og moglegheiter for å aktivisere uteromma i og rundt Eidsgata med tanke på tverrfagleg bruk og gata si potensielle rolle framover.

Foto: fjordabladet.no

Casa Suisa, Peter Zumthor
Foto: archdaily.com

Foto: Nordplan, Elvadalen, Volda

Med hjarte for Eidsgata

Knyte saman

Ein rundtur som bind
Eidsgata og Sjøgata saman

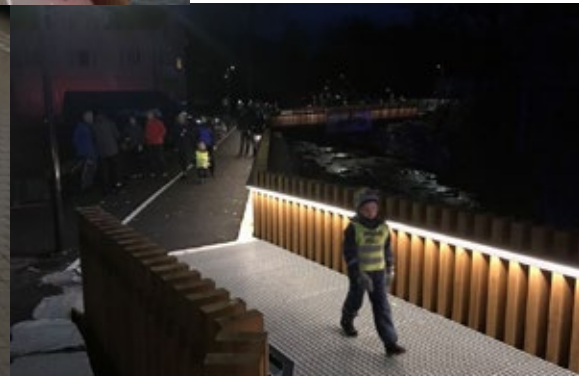

Bilda syner dei tydelege linjene som materialbruken i Eidsgata skapar og korleis dette leiir folk.

Kva med ein strandpromenade langs Sjøgata med utandørs bad? Illustrasjon: NordplanMeierikaia, Ålesund

Gode uteplassar kan vere ein del av infrastrukturen. Foto: Nordplan, Elvadsalen, Volda

Å STYRKE SJØGATA VIL STYRKE EIDSGATA

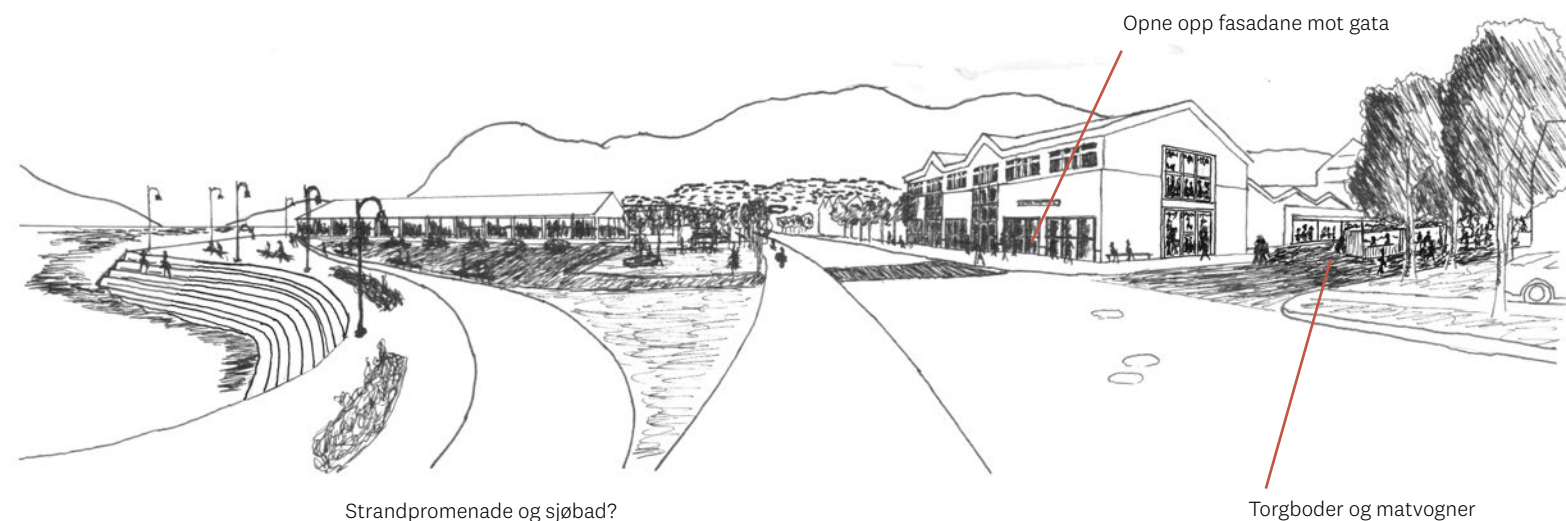
Handelshusa og Sjøgata er viktige for Eidsgata, etter som mange har store og små ærend her. Eid byrjar å framstå som eit handelssentrum for heile Nordfjord, og det er fleire frå tettstadane rundt som reiser til Eid for å besøkje butikkar som berre er her. Å skape ein god samanheng mellom dei to gatene kan medverke til at fleire tar ein tur innom Eidsgata etter at dei har gjort det dei skulle hos Altī, Biltēma eller på matbutikken.

EIN RUNDE Å FØLGJE GJENNOM EID SENTRUM

Dei fleste føretrekkjer å kunne gå ein runde framfor å måtte gå fram og tilbake. Vi har stipla dei delane av loopēn der vi tenkjer at det fortsatt er litt utfordringar for at loopēn skal opplevast som ein samanhengande runde, og vi trur at fokus på å knyte sentrum saman gjennom Eidaloopēn kan bidra positivt for næringane som ligg i Eidsgata.

Ved å vidareføre den sterke linjeføringa og materialbruken som allereie er i Eidsgata, som kantstein og heller, vil folk kunne orientere seg lettare rundt i sentrum. Fotgjengarar vil forstå at her leiast ein vidare frå kjøpesenteret gjennom sentrum og kan lettare finne fram til alt det fine Eidsgata har å by på. Vidare kan benkar og plantar nyttast både for å leie dei som går der, og for å tilby sitteplassar og skugge til dei som ruslar rundt i sentrum. Nokon orkar kanskje ikkje å gå så langt og vil ha pausar på vegen, medan andre vil sitte ein stad der dei kan sjå på folkelivet og oppleve fjorden samstundes.

Det er fleire som har nemnt at når det har vore ein cruisebåt til hamn i Eid, så har turistane på båten ofte enda opp med å følgje Sjøgata inn til Altī. Eidaloopēn kan bidra til å leie turistane inn til Eidsgata, og med ei tydeleg markering av attraksjonar vil det kanskje vere lettare for dei å finne den historiske ruta som allereie legg opp til ei fin vandring innom noko av Eid si historie.

Strandpromenade og sjøbade?

Torgboder og matvogner

Torgrom

Eit rom for dei tilfeldige menneskelege møta

OPPHALDSROMMA I EIDSGATA

Det er viktig å legge til rette for andre opplevingar i Eidsgata enn handel. Her kan ein skape ein møteplass for både unge og eldre med gode moglegheiter for å sitte under tak, oppvarma og til ulik bruk. Benkane kan ha ulik utforming og dermed appellere til ulike målgrupper og nyttast i mange situasjonar.

Med ein tydeleg identitet vil torget mellom Betania og Jysk/Coco tilby det opphaldsrommet som Eidsgata ikkje har i dag. Eidsgata inviterer i dag til vandring gjennom gatene, men har få stadar der det er naturleg å opphalde seg ei stund utan at ein må kjøpe noko.

Utvikling av torget gjev moglegheit til å forsterke bindinga til sjøen og den bilbaserte handelen ved kjøpesentera.

STIKKORD

- Varierte sittemoglegheiter
- Matvagner
- Torgboder
- Plantar
- Utescene

FØRSTE STEG: PARKLETS

Som eit første steg i utviklinga av torget kan ein plassere ut parklets. Dette er flyttbare element og dermed lettare å eksperimentere med og vil kunne skape nysgjerrigheit for plassen. Dei appellerer til forbipasserande og gjer torget imøtekommande.

Foto:
1. vestre.no
2. vestre.no
3. is-architects.com

ANDRE STEG: TORGAKTIVITET

Plassen mellom Coco og Betania er allereie nytta som torgplass ved enkelte anledningar. Ei forsterking av dette med fast plass for matvogner og torgaktivitet kan bidra positivt. Under ser ein bilde av torgboder i Eidsgata og matboder og bakgårds-salg i Hornstull i Stockholm.

Foto:
1. fjordabladet.no
2. jansonsblogg.se
3. alltomstockholm.se

TREDJE STEG: UTESCENE/AMFI

Kanskje kunne ein hatt overbygde utandørs fleirbruksrom. Sitteplassar under tak og utandørs møteplass når scena ikkje er i bruk.

Foto:
1. archdaily.com
2. nal.no
3. archdaily.com

Ly

Nye gatetak i sentrum

UTANDØRSSCENE, AMFI OG TAKOVERBYGG

I vårt nordiske klima er det stadig behov for å søkje ly for vår og vind. Eidsgata kunne fått ein utvida bruk om ein kunne tilby folk område med glastak som ein kan søkje ly under. Dette er tiltak ein kan utvikle over tid og med eit felles formspråk som, kan gjenta fleire stadar i sentrum, slik kartet illustrerer.

Takoverbygg kan etablerast som frittliggjande konstruksjonar slik at ein tek vare på antikvariske og historiske verdier på ein god måte.

GJENNOMFØRING

Det er mange ulike måtar å lage takoverbygde uteområder på. mtp. materialbruk, formspråk, dimensjonar osv. Dette kunne ha vore ei oppgåve der ein til dømes engasjerte elevar frå vidaregåande, eldsjeler i kommunen eller studentar frå andre stadar. Blant anna så har arkitektskulane i Noreg fleire typar kurs som kunne vore aktuelle for eit slikt prosjekt. Ved NTNU tar kurset Live Studio for seg konkrete oppgåver med eit samfunnsnyttig innhald kor dei både utviklar konsept og gjennomfører bygginga av prosjektet sjølv.

STIKKORD

- Takoverbygg
- Karakteristisk
- Samlingspunkt
- Portal

Casa Suisa, Peter Zumthor
Foto: archdaily.com

Lanternen, HLM arkitektur
Foto: Stavanger Aftenblad

Paviljongar i Sarajevo, Live Studio
Foto: ntnulivestudio.org

Rundehågjen

Eidsgatas leikepark

EIN FORSTERKA OG ATTRAKTIV PARK VED VIKINGGRAVA

Det blei starta eit arbeid med ein park i tilknytning til Rundehågjen og sti med vidare forbindelse til Tverrgata. Prosjektet blei ikkje ferdigutvikla og har meir potensiale. Her kan det bli eit nytt friområde der småbarn kan utfolde seg og familiar kan møtast. Gravhaugen kan fremhevast slik at den blir ein større attraksjon.

Ein kan kanskje sjå føre seg ein park tilknytt Eidsgata utforma med leikeapparat og veletablerte plantefelt. Ein møteplass som knyt Eid si fortid saman med notid.

Parkområde mot gata Flyfoto: finn.no

Foto: gardendesign.com

Foto: landzine.com

Foto: nytimes.com

STIKKORD

- Barnevennleg
- Turistattraksjon
- Frodig
- Urban leikeplass

VEGETASJON: Parken bør være nøye planlagt, kreve lite vedlikehold, men likevel være frodig og fyldig, slik at området fremstår attraktivt året rundt. Ein slik park vil gli inn i nabolaget.

LEIKEAPPARAT Barn og unge tiltrekkast av leikeplassar og leikeapparat, vekker straks interesse. Ein kan spele på lokal tilknytning som tema. Eid er kjent for mellom anna vikingskip, fjorden og fjordhestar. Dette kan ein få frem i leikeapparata som vist i eksempelbildra under. Det kan vere enkle element som vippedyr eller større klatreskip.

Foto: copperbeechplay.co.uk

Foto: richter-spielgeraete.de

Fra: tress.no

Frå: kompan.no

Fra: kompan.no

Foto: workshopsupply.com

Tiltaksplan

Forslag til inspirasjon og eit utgangspunkt for vidare arbeid

Ei av matvognene i Eid
Foto: Nordplan

0 ÅR

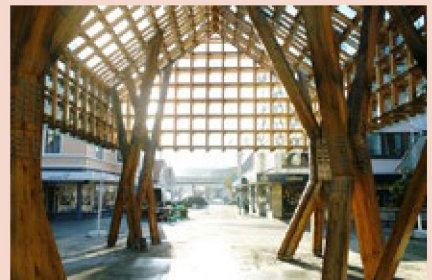
- **Etablere tverrfagleg organisasjon**
 - Definere og utarbeide organisasjonsform som skal ta det organisatoriske ansvaret for Eidsgata framover
 - Identifisere og samle aktuelle aktørar
 - Definere roller, ansvar og oppgåver
 - Utarbeide målbilde kort og lang sikt
- **Merkevaren Eidsgata**
 - Skilting fylkesveg fra Stryn, Bryggja og Lote. Per i dag er det t.d. eit skilt før rådhuset med nemninga "eldre trehusbebyggelse", dette bør spissas til "Eidsgata" (Statens Vegvesens serverdighetskilt)
 - Utarbeide merkevarestrategi og visuell verktøykasse
 - Lyfte fram historia til husa og folk i gata (skilting, media osv)
- **Marknadsplan**
 - Utarbeide heilskapleg marknadsplan
 - Utarbeide årshjul for aktivitetar m.m.
- **Samlokalisering av aktive sals- og matvogner i sentrum**
- **Tilretteleggje for torgboder og salsaktivitet**
- **Gågate gjennom heile/delar av Eidsgata**
 - Dette kan potensielt generere fleire initiativ til aktivitet og meir kvardagsleg bruk av Eidsgata som «byrom». Varelevering kan avviklast på morgon/føremiddag.
- **Fleire gode sitteplassar, gjerne med tak over**
- **"Pop-up- aktivitetar" i nokre av dei tome lokala i gata**
 - Konsert, verkstad, utsal, innandørs leikeplass, kunstutstilling, høgtlesing
- **Utandørscene**
 - Ei slik scene kan byggast som eit amfi slik at den fungerer som sitteplassar når scena ikkje er i bruk. Med tak over scena vil ein også ha ein plass å sitte tørt og mogelegheit for å arrangere konsertar i regnvêr. Scena kan også fungere som sitte-plass for dei som kjøpar mat i matvognene og torgbodene. Ved større tilstellingar kan ein nytte Almenningen og sette opp ei større scene som kan demonterast.

Matvognar på same stad gir fleire moglegheiter og skaper liv
Foto: visitoslo.com - Ved Aker brygge

Benkar med tak over kan settast ut der dei passar
Foto: streetlife.com

Takoverbygg kan kombinerast med ei utandørscene som tilbyr sitteplassar når det ikkje er konsertar
Foto: nal.no - Lanternen i Sandnes

Kan nokre av dei offentlege tilboda på Nordfjordeid foregå innandørs?
Foto: lundslaato.no - Ulsteinvik arena

- **Frittstående takkonstruksjonar/glastak på fasadane i gata**
 - Etablere eit samarbeid med antikvariske myndigheitar for å sjå på tiltak som kan bidra til at gata brukast også i dårleg vêr og at den er tilgjengeleg for alle besøkande (rullestolbrukarar, svaksynte, eldre, barn)
- **Strategi for å reaktivisere tomme lokal**
 - Etablere samarbeid med antikvariske myndigheiter (kanskje er det mogleg å søkje om midlar for eit prosjekt som ønskjer å skape liv i Eidsgata?)
 - Kan andre formål enn handel generere aktivitet og fasadelivet på gateplan?
 - Offentlege tilbod som til dømes: satellittverksemdar frå biblioteket, øvingslokale musikk, helsestasjon
 - Verkstadtilbod (makers space)?
 - Lågterskel aktivitetstilbod?
 - Kveldsaktivitetar?

5 ÅR

- **Ny reguleringsplan**
 - Stadfeste og forankre ein god permanent offentlig torgplass/møteplass tilknytt Eidsgata
 - Innslag av plantar og grønne areal
 - Allmenningen og framtidig funksjon mtp cruiseturisme. Vendt mot fjorden i vest og leiar besøkande inn i Eidsgata. Kan ein sjå for seg ein utvida torgfunksjon her?
 - Optimalisere tverrforbindelsar mellom Eidsgata og handelshusa ved fjorden: siktlinjer mot fjorden, gangforbindelsar, fotgjengarfelt og naturlege stoppestadar.
 - Aldersvennleg utvikling og utforming (sitteplassar, tilgjengelegheit, nærheit, leikeplassar/leikeapparat)
 - Redusere parkeringsareal til fordel for fotgjengarar og aktiv bruk av byrom
 - Strategi for parkering i sentrum med fokus på bebuarar og næringsverksemd
 - Tilrettelegge for bustadutvikling i sentrum
 - Samarbeid med antikvariske myndigheiter
- **“Eida-loopen”**
 - Eidsgata - Almenningen - fjorden - tverrforbindelsane - handelshusa
 - Sirkulært bevegelsesmønster betre utarbeidd med målretta utforming som favoriserer fotgjengarar i større grad enn i dag. Eidsgata som eit unikt opphaldsrom og sentral del av ei større rundløype.

- God gangvegsbreidde og orientering.
- Sitteplassar med og utan tak
- Direkte tilknytting til møteplassar og stoppestadar
- Gjennomgåande innslag av plantar og grøntareal
- Fysisk og visuell relasjon til fjorden
- Aktivt fasadeliv langs gateplan
- Fleire bustadar i sentrum

10 ÅR

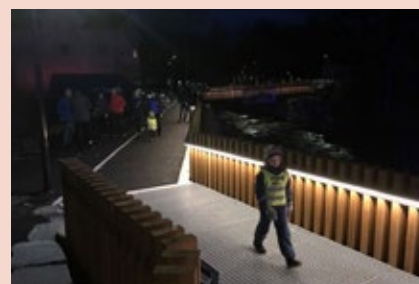
En overbyggt marknadshall kan kombinerast med bustadar over. Illustrasjon: JAJA Architects - Torghallen Katrineholm

Aldersvennleg stadutvikling er inkluderende for store og små. Foto: Håndbok for aldersvennlig stedsutvikling

Kva med ein strandpromenade langs Sjøgata med eit utandørs bad? Illustrasjon: Nordplan - Meierikaia, Ålesund

Gode uteplassar kan vere en del av infrastrukturen. Foto: Nordplan - Elvadalen, Volda

Vegetasjon skaper skugge og definerer byrommet. Foto: vestre.no

Vedlegg

Spørsmål

Intervju, og innspelskontor og arbeidsverkstad tok utgangspunkt i spørsmåla på dei neste sidene for å kartlegge brukarane si oppleving av Eidsgata i dag, samt behov og draumar for framtida. Brukarinvolveringa har inkludert følgande grupper:

- Innbyggjarane:
barn, ungdom, vaksne og eldre
- Næringsdrivande i Eidsgata
- Næringsdrivande på Eid
- Huseigarar/grunneigarar
- Egedomsutviklarar
- Tilreisande
- Reiselivsaktørar
- Kulturaktørar
- Sogelag
- Frivillige lag
- Arkitektmiljø
- Offentleg tilsette

År 2020

1. Beskriv Eidsgata med fem ord
2. Beskriv Eid sentrum som handelsstad med fem ord
3. STYRKER
 - 3 punkt i prioritert rekkefølge: Kva er styrken til Eidsgata?
 - 3 punkt i prioritert rekkefølge: Kva er styrken til Eid sentrum som handelsstad?
4. SVAKHETER
 - 3 punkt i prioritert rekkefølge: Kva er utfordringane for Eidsgata?
 - 3 punkt i prioritert rekkefølge: Kva er utfordringane for Eid sentrum som handelsstad?
5. RELEVANTE OMRÅDER
 - Kor er Eidsgata blant dei andre?
 - Korleis skiljar Eidsgata seg frå andre områder i nærleiken?
 - Kva områder bør definerast som Eidsgata?

År 2030

6. VEGKART
Korleis ser Eidsgata ut om 10 år?
7. FORMÅL
 - Kvifor skal Eidsgata eksistere?
 - Kva utfordring skal Eidsgata løyse for lokale og tilreisande?
8. KORLEIS
Korleis skal vi nå formålet?
9. KVA SKAL EIDSGATA VERE?
Kva slags rolle skal Eidsgata ha?
10. ETTERLATT INNTRYKK:
Korleis skal Eidsgata framstå?
11. PERSONLIGHET
Korleis skal Eidsgata opplevast?

VEIKART

10 års veikart. Hvor er vi nå og hvor skal vi?

1. Tenk 3 min, skriv ned
2. Presenter for gruppe
3. Diskusjon
4. Beslutning

Prosjekt Eidsgata

Basert på valg fra forrige oppgave, hvordan skal vi nå målene? Hvordan skal det organiseres? Hvordan finansieres det? Hva må til? Konkrete tiltak: Nå, om 5 år, om 10 år.

1. Tenk 3 min, skriv ned
2. Presenter for gruppe
3. Diskusjon
4. Beslutning

Med hjarte for Eidsgata - 2030

Korleis ser Eidsgata ut om 10 år?

Korleis skal vi nå formålet?

Korleis skal Eidsgata opplevast?

Takk for at du bidreg!

Med hjarte for Eidsgata

Kva er dine draumar for Eidsgata?

Kva må til for å nå desse draumane?

Takk for at du bidreg!

Beskriv Eidsgata med fem ord?

Beskriv Eid sentrum som handelstad
med fem ord?

Kva er styrken til Eidsgata? Tre punkt

Kva er utfordringane med Eidsgata?

Takk for at du bidreg!

«Kjem borna, kjem dei vaksne»

«Skap noko unikt , ramma er der.»

«Folk kjem for å oppleve noko spesielt når dei dreg på tur, og oppleve noko dei ikkje finn andre plassar. Ein dreg vel ikkje til ein stad for å sjå på det same som ein har heime. Vi er jo alle ulike, men eg dreg ikkje på tur for å gå på kjøpesenter, men for å oppleve det ekte og det som gjev ein stad sjel. Det kan eit nybygg aldri gjere for meg iallfall. Men det kan ei gate og ei oppleving som Eidsgata gjere.»

«Ein bør verne om det som set spor hos folk, det dei hugsar og kanskje har lyst til å kome attende til. Når eg har vore på ein stad, så er det kanskje den vesle, skakke butikken med heilt annleis ting inne i det vesle smuget eg hugsar.»

«Vi treng ein felles plan: Kor vil vil og korleis kome dit.»

«Eidsgata er som ei godt, vaksen dame - retrostil, flagrande hår, kunstnar, sterke meiningar. Føl ikkje heilt trendane men er villig til å prøve nye ting»

«Eidsgata har gode handelsbedrifter med høg fagkunnskap og personleg sørvis.»

«Vi treng ein meir gjennomtenkt og heilskapleg profil på arkitekturen på nybygg og ombyggingar.»

«Om du har eit godt produkt og ei oppleving som folk vil ha, då kjem folk og finn deg der du er.»

«Eidsgata er ein oase utan sidestykke. Her finn du handverkarar, koselege nisjebutikkar, kafear og restaurantar med uteservering og sjarm i fleng frå ende til anna. Spannande opplevingar kan dukke opp i kvart eit vesle smug og i kvar ein liten hage. Eit mål for alle å besøke, både frå fjern og nær»

«Ei sterk merkevare for alle. Her er det kjekt å vere. Liv og røre med nisjebutikkar. Urbane kvalitetar er utruleg viktig for å tiltrekke seg fleire unge hit. Her kan Eidsgata spele ei viktig rolle»

«Eidsgata er magneten som gjer at folk kjem hit. Ei sterk merkevare som byr på litt meir enn forventa for heile familien.»

«Eidsgata er ei signalgate for handel i Nordfjord.»

«Å handle der skal vere ei oppleving i Eidsgata.»

«Dei fleste huseigarar har eit ynskje å bevare det unike med dei gamle trehusa, men det er svært kostbart og tidkrevjande. Her kan kommunen vere ein viktig samarbeidspart.»

«Ein stad der alle føler seg heime, innbyggjarar som besøkande»

«Ny og gammal tid hand i hand»

«Tiltak må gjerast for å gjere det attraktivt å etablere seg i dei tome lokala.»

«Få alle som kjem til Eid for å handle, til å finne Eidsgata også.»

«Det er ingen som sit med ein felles visjon og har makt til sei: dette er planen og dit skal vi.»

«Ingen heilheitleg plan for vidare utvikling. Høge nybygg som "gøymer" Eidsgata.»

«Eid mister ein del av sjela om Eidgata tømmast.»

«Ein tek for mykje omsyn til bilane og ikkje dei som bur der.»

«Skal kommunen bruke Eidsgata i si profilering, så må ein aktivt inn og stimulere til både handel og busetnad. Med andre ord: Dette må på budsjettet!»

«Viktig for tilhøyrsløse for fastbuande, og er eit kjenneteikn for tilreisande.»

«Eidsgata må vi ta vare på, ho har alltid vore der, og skal alltid vere der.»

«Den er med å skape noko andre manglar.»

«Vi må finne att stoltheita til Eid som handelstad.»

«Verne om det som set spor hos folk - det dei hugsar og vil attende til.»

«Ta vare på kulturhistoria til strandstaden Eid. Gje fastbuande og tilreisende eit alternativ til kjøpesenter og by på opplevingar i kvardagen.»

«Fokus framover kjem til å ligge på at handel må bli meir og meir berekraftig, då handlar vi kvalitet, og vi handlar oppleving lokalt.»

«Det må vere nok spennande opplevingar der som gjer at folk har lyst til å gå heile vegen.»

«Tilkomst må vere lett, men samstundes skal gata vere roleg og hyggeleg.»

«Ein bør stoppe vidare etablering av handel utanom sentrumskjernen, og heller satse på å fortette og forbetre eksisterande handelssentrum.»

«Få liv og røre i Yri-eigedomen att.»

«Med historie og nysatsing hand i hand. Eid har stolte handelstradisjonar med hus og folk som kan fortelje historia.»

«Med rett satsing, kan området framstå som ein magnet for folk i regionen som skal på handletur.»

«Om 10 år nådde dei måla vi sette oss for Eidsgata i 2020.»

«Det er viktig å sjå Sjøgata i ein samanheng som ein ytre del av Eidsgata.»

Eidsgata 2030

Eidsgata for Nordfjordeid og Stad kommune er som «Unter den Linden» for Berlin og «Via Veneto» for Roma. Den ligg sentralt plassert i sentrum og har unike funksjonar og kvalitetar som aldri kan verte erstatta av den utviklinga som er i handelsnæringa elles. Nyetableringane på Alti og i Sjøgata i lag med utviklinga i sentrum aust i Lunden og på Stokkenes er ingen trussel for Eidsgata, men utgjør i lag eit stort potensiale for vidare vekst og utvikling.

Nordfjordeid har opparbeidd nokre sterke posisjonar som utmerkar seg og som er viktige konkurransefaktorar. Posisjonar som utmerkar seg er mellom andre kulturposisjon for regionen og landsdelen, regional handelsposisjon, elektro/automasjonsposisjon og ein regional undervisningsposisjon. Desse posisjonane er viktige å vedlikehalde og bygge vidare på stein for stein. Ei velfungerande hovudgate er viktig for handelsposisjon og kulturposisjon, - to posisjonar som heng tett i hop og som dreg nytte av kvarandre.

I vår velstand er handel ikkje berre å skaffe seg naudsynnte varer, det er også eit høve til å oppleve og hygge seg. Det er her ei velfungerande, oppfylt og vedlikehalden Eidsgate spelar ei viktig rolle i konkurransen med netthandelen. Eit attraktivt sentrum er også sentralt i konkurransen om dei som skal etablere seg etter endt utdanning.

Kulturopplevingar og andre arrangement er gjerne tidsavgrensa og reisa til Nordfjordeid får eit ekstra alibi når ein kan kombinere dette med ein triveleg handel.

Sett bort frå koronatida, så er “trengsel trivsel”. Vi likar å sjå folk og møte folk – direkte eller i same rom – ute eller inne. Attraktive møteplassar er naudsynnte for ein triveleg handel eller ei triveleg kulturreise til Nordfjordeid. Og møteplassane kan bli næring. Kjøpesenteret har etablert seg også som ein populær møtestad, det same har Sagaparken, Gamlebanken og delstrekninga mellom “Frislidhjørnet” og Al-com der dei fleste nisjebutikkane ligg. Populariteten kjem m.a. av intimiteten, dvs at det er lett å sjå og møte folk, - avtalt eller tilfeldig. Vi møter stadig vekk tilreisande på kafe som fortel at dei tok turen til Nordfjordeid på grunn av Toregarden, Biltema og fordi her er så triveleg. Dette må det byggast vidare på.

Når satsinga på Almenningenkvartalet samt planar for utvikling av sentrum sør frå Almenningen til Eidselva via Godsterminalen føreligg, har ein også alle tiders sjanse til å legge til rette for at Eidsgata i enda større grad vert gjennomgangspasasjen, spesielt for mjuke trafikantar, uansett kvar i sentrum ein skal bevege seg. Det viktige i høve dette er å ikkje blokkere for gjennomgang via Eidsgata men til ei kvar tid ha opne og lyse vegar som folk kan bevege seg i mellom dei ulike «bydelane».

Møteplassar styrkar trivsel og oppleving for både fastbuande og tilreisande. Gode møteplassar i sentrum styrkar både handel og kultur. Kjem folket så kjem butikkane. Eidsgata er attraktiv og har potensiale for vidare utvikling, og gata si attraksjonskraft må vidareutviklast både i den felles infrastrukturen i gateromet og gjennom næringsetableringar.

Vi foreslår desse tiltaka for å styrke handelsposisjon og kulturposisjon:

Realisere Nordfjordeid Torg, sentralt i Eidsgata.

Tomta mellom Nord frisør og Aske oppfyller både krav til sentral plassering, le for vestavinden og

teknisk råd å bygge tak over slik at det er tilnærma veiruvhengig. Martestova, som framleis står der, kan få ein funksjon for torget.

Torget kan gje plass til torghandlarar men også vere utandørs konsertarena for 300 personar slik at det fyller både eit næringsbehov og eit kulturformål. "Fleibruk gjev meirbruk".

Stimulere til meir aktivitet i gata

Folk trekker folk. Tenkjer ein på trivelege stader ein har vore på ferie, er gjerne fellesnemnaren at der er tett med serveringsstader. Det hadde vore bra med endå ein kafe eller restaurant i det ledige lokalet som bokhandelen eig og/eller noko på gateplan i sørenden av Eidsgata. Gjerne også ei re-etablering av kiosk alla Narvesen.

Gatekunst

Måløy har satsa på veggmaleri. Vi foreslår at Nordfjordeid satsar på skulpturar i primærsona mellom Gamlebanken og AlCom. Som strakstiltak foreslår vi at ein vurderer følgjande:

- Alfred Maurstad blir flytta frå si gøynde og lite brukte plassering i Maurstadparken, til framfor Gamlebanken. Maurstadparken vil framleis vere Maurstadparken.
- Fjordhesten som no står i Øyane kan stå på plassen ved Frislidhjørnet.
- Skulpturar er dyre å kjøpe, men inspirert av den flyttbare kunsten som sirkulerer i spikarsuppa i Oslo er vi trygge på at det er råd å få låne kunst som står stabla i magasin i andre byar - i inn og utland. Brått kan vi ha fått ein "kunstdag" då årets "utekunstlån" frå nasjonale og europeiske kunstinstitusjonar blir utplassert?

Spesielt godt stell og vedlikehald i "indre sone".

Velstelte område skaper trivsel og lyst til opphald. Ruslar ein rundt i sentrum ein sommardag ser ein at ambisjonsnivået varierer. Det er mykje ugras ved veggar og stolpar. Vi foreslår at Eidsgata og sidegater blir utpeika til "indre sone" med spesiell omsorg for å framstå som velstelt med "parkkvalitet". "Vi var på Nordfjordeid i den koselege og velstelte Eidsgata".

Vi foreslår eit nytt internslagord for vedlikehaldet i gata: "Det er litt nøye..."

Kulturdepot

Store og små arrangement krev logistikk av utstyr. Vi foreslår at det blir etablert eit kulturdepot med dedikert flyttbar scene, enkelt flyttbare stolar og bord slik at det på store dagar blir enkelt å rigge "pop-up"-møteplassar i Eidsgata.

Møteplass for barn og foreldre

Har ungane det bra så har foreldra det bra og vice versa. Det bør etablerast fleire sentrale møtestader der både ungar og foreldre likar seg, ala Badstutomta. Skulpturar som det kan klatrast på eller leikast ved er eksempel på små element med "stoppfunksjon" som skaper trivsel for små og store.

Utvikle grøntareala og parkane i tilknytning til Eidsgata. Vurdere på nytt trampolinepark eller treningspark i ein av dei etablerte parkane.

Året er langt og veret skiftande. Det er behov for eit innandørs leike- og aktivitetsareal som ein kan trekke inn i når veiret tilseier det.

Sykkelparkering

Sykkelsatsinga på Nordfjordeid må også markerast i Eidsgata. Det bør settast opp eit overbygd sykkelstativ, t.d. ved Betania.

Parkeringsareal

Vurdere om nokon av parkeringsplassane kan samlast innandørs ein strategisk stad nær gata for å kunne vidareutvikle areal som desse tek i dag. Samtidig er det viktig å ha nok parkeringsplassar tett på gata utan at det blokkerer for aktivitetstilbod og næring.

Drop-in-kontor

Etablere universelle «drop in kontor» med naudsynte fasilitetar for dei som måtte trenge det på gjennomreise eller konkrete besøk og møter i området.

Oppsummert foreslår vi med desse tiltaka følgjande strategi for Eidsgata 2030:

Auke attraksjonskrafta gjennom fleire og betre møteplassar i gata kombinert med høgt ambisjonsnivå for stell og vedlikehald.

Sørge for at Eidsgata alltid er ein miks av næringsdrift, butikkar, bustadar, kontor og opphaldstader der folk trivast og ynskjer å vere.

“Tenketanken” ved Tor Myklebust og Ole-Mathias Nes

Fra: Nils-Helge Løkling <nils-hlo@online.no>
Sendt: 17. oktober 2020 18:34
Til: Postmottak Stad kommune
Emne: VS: Sentrum på Nordfjordeid

Til Stad kommune.

Eg viser til arbeidet og prosjektet med utvikling av Eidsgata, og eg tillet meg å sende denne eposten, som eg sende til Eid kommune den 18.9.2018, på nytt. Namn på staden i Eidsgata og ikkje minst eit tiltak for å få oppatt **Vannposten** på "Frislidhjørnet", må verte ein del av prosjektet. Teksten i eposten nedanfor er like aktuell i dag som for 2 år sidan.

Med helsing

Nils-Helge Løkling

Fra: Nils-Helge Løkling [<mailto:nils-hlo@online.no>]
Sendt: 18. september 2018 10:46
Til: 'post@eid.kommune.no'
Emne: Sentrum på Nordfjordeid

Vi treng ein geografisk stad på "Eid" som er ein namngjeven møtestad/sentrum.

Dette vart diskutert på folkemøte om sentrumsutvikling i Eid den 10.9. I gruppa eg var med i fann fort ut at passarspissen må setjast på "Frislidhjørnet", som vi kallar det på folkemunne. Dette namnet er og har vore brukt så lenge eg kan hugse, og har nok kjeme av at Frislid Konfeksjon heldt til i huset som skapar "hjørnet" og hadde butikk der i lang tid. **Gründeren Alf Frislid** skapte Frislid Konfeksjon og bygde opp bedrifta si i dette huset. Det var og lokale til Posten etter krigen og fram til tidlig 1960-talet.

Plassen framføre huset mot syd må få eit namn og eg meiner at dette må vere: **Alf's Plass**

På denne plassen var det i "gamle dagar" ein vannpost. Denne (kanskje den gamle er stabla bort ein stad?) meiner eg må setjast oppatt. Dersom den gamle ikkje finst så må dette gjerast i form av ein arkitektonisk rett og fine vannpost, som kan levere vatn til trengande og tyste innbyggjarar og ikkje minst turistar som då vil få seg vatn rett frå Honndalsvatnet, Den djupaste innsjøen i Nord Europa. Sjølv sagt må dette skiltast i Sjøgate osv, slik at turistane finne den.

Om vinteren pakkar vi den fint inn frostfritt, og so feirar vi våren med avduking når telen er vekk ☺

Dette må vere i orden til turiststraumen kjeme i mai 2019 og det må vere eit kommunalt ansvar å byggje og drifte denne attraksjonen i sentrum av Eid.

Med helsing

Nils-Helge Løkling.

=====
This message has been analyzed by Deep Discovery Email Inspector.

Kjelder

- Kommunedelplan for kulturarv Eid kommune 2017-2029
- Prosjektplan Badstutomta Ark.sak 15/330/ KS-144/14
- Prosjektrapport Eidsgata 2014 saksnr: SU-029/12
- <https://www.regjeringen.no/contentassets/fc2992c910c34243a1cab5186eb5c365/levendelokaler.pdf>
- NB!-registeret (nb.ra.no)
- «Fra sentrumsdød til sentrumsglød» Følgeforskning av pilotprosjektet «Levande lokaler»
<https://doga.no/globalassets/fra-sentrumsdod-til-sentrumsglod-nibr-rapport-2018-6.pdf>
- <https://doga.no/globalassets/dokumenter/levende-lokaler.pdf>
- <https://www.byggfakta.no/vil-fylle-tomme-sentrumslokaler-96012/nyhet.html>
- [https://no.wikipedia.org/wiki/Sj%C3%B8gata_\(Mosj%C3%B8en\)](https://no.wikipedia.org/wiki/Sj%C3%B8gata_(Mosj%C3%B8en))
- www.asplanviak.no/prosjekt/11423/
- http://d21dbafykfdck9.cloudfront.net/1448962354/visjon_dokken_rapport_web.pdf
- Husa våre, Djupedal/Nybø/Nesje, Selja Forlag
- www.sjogata.no
- www.media.nordnorge.no
- www.wikipedia.org
- <https://www.frkengsbraten.no/>
- <https://www.facebook.com/smakavsogn>
- www.agderposten.no
- www.arendal-by.no
- www.visitorslandet.no
- www.torvgata7.no
- www.arendal-by.no
- www.angvikeiendom.no
- <https://www.norsk-sentrumsutvikling.no/wp-content/uploads/2017/12/Randi-Thomassen-%C3%85-v%C3%A6re-g%C3%A5rdeier-i-Molde-sentrum.pdf>
- Tone Einelia, prosjektleiar «Levande lokaler» Lærdalsøyri

STAD KOMMUNE

stad.kommune.no

2020

Kontaktperson

Stad kommune:

Kristine Dahl

Utarbeidd av:

Blåmyra AS

blaamyra.no

Nordplan AS

nordplan.no

Grafisk utforming:

Blåmyra AS

Illustrasjonar:

Peter-John de Villiers

Kart:

Nordplan AS

Rapporten er utvikla i samsvar med engasjement for moglegheitsstudie knytt til Eidsgata, og innhald i rapporten kan ikkje kopierast, gjenbrukast eller nyttast til andre føremål.

Premissar som ikkje vert avdekka grunna prosjektet sitt omfang, kan ved seinare kartlegging verke inn på moglegheitsromma for studien. Blåmyra er ikkje ansvarleg for direkte eller indirekte følgjer av innhaldet i denne presentasjonen.

Blåmyra, og herunder underleverandørar og andre opphavspersoner, beheld opphavsrett til alle immaterielle rettigheter i rapporten samt idear, konsept og metodar som er utvikla i samband med arbeidet.

Kjelder er kreditert så langt det let seg gjere. Ein god del tekst, bilder og grafikk er henta frå internett og ulike publikasjonar. Eventuell bruk av dette materialet må rettighetsklarast hos opphavsperson.

